

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru Bucovina 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
se primesc la biroul administrației, (strada
Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua oară 12 bani,
a treia oară 10 bani.

De preste săptămână.

Deputatul Dr. Aurel Vlad și-a ținut darea de seamă înaintea alegătorilor săi în Ilia. În Orăștie este o altă adunare de alegători. S'a protestat în adunări contra proiectului lui Berzeviczy.

*

Proiectul școlar al lui Berzeviczy a provocat mari nemulțumiri la popoarele nemaghiare; s'au ținut și sunt proiectate adunări de protestare.

*

În dietă ministrul de finanțe Lukács a prezentat proiectul de buget pe 1905.

*

Ministerul austriac s'a reîntregit cu trei miniștri noi.

*

Pe câmpul de război n'au fost lupte. Conflictul dintre Anglia și Rusia s'a hotărât a se supune unui juriu internațional

*

Regele Petru I al Sârbiei a făcut visita principelui Ferdinand în Sofia.

În fața proiectului școlar.

Proiectul ministrului Berzeviczy pentru reforma învățământului poporal, despre care am scris la acest loc și în numărul din urmă, produce tot mai mare mâhnire și ațitare între popoarele nemaghiare, cari își ved primejduite prin acest proiect școlarele.

Cum știm, ministrul Berzeviczy pregătind un proiect de reformă a învățământului, l-a supus la două comisii, ca aceste să-și dea părerea asupra lui. O comisie (anchetă) a fost alcătuită din fruntași politici și bisericesti, a doua din învățători. În cea dintâi au fost chemați și metropoliții noștri. Amândoi, atât metropolitul Meșianu, cât și Mihaly, în comisie s'au purtat brav, arătând între altele greșelile pedagogice ale proiectului și dovedind, că el taie adânc în autonomia bisericească, întărită prin lege.

Ministrul însă n'a luat în seamă aceste vrednice observări și a prezentat dietei un proiect cu dispoziții mai aspre și mai păgubitoare școlare noastre; decum a fost primul proiect.

Dispoziții de-ale proiectului.

Eată unele dispoziții de-ale proiectului în estras:

Religiunea în școlarele de stat poate fi propusă afară de limba maghiară și în limba maternă școlariilor, dacă aceasta o cere forul bisericesc.

Limba instrucțiunii în școlarele populare confesionale și private o hotărăsc susținătorii școlarelor. Dacă însă în aceste școlare sunt înscriși cel puțin 20% elevi maghiari, sau dacă între toți elevii sunt cel puțin 20 elevi maghiari, trebuie folosită și limba maghiară ca limbă de instrucție.

În toate școlarele de repetiție limba de propunere e exclusiv maghiară. Unde se capătă ajutor de stat trebuie să fie școală de repetiție.

În preparandiile confesionale se vor preda ca studii ordinare: limba și

literatura maghiară, istoria, geografia și constituția Ungariei, cel puțin în atâtea oare pe săptămână, în câte se predau în preparandiile de stat.

La ori-ce școală poporală poate funcționa că învățător numai acela care a dat cu succes examenul de calificare înaintea comisiei esaminatoare de stat și e cetățean ungar. Limba examenului de calificare e maghiară și studiile sunt — afară de studiul pedagogiei și instrucțiunii — limba și literatura maghiară, istoria și geografia patriei, constituțiunea. Candidatul, care n'a terminat preparandia de stat, ci altă preparandie, poate face din »studiul instrucțiunii și al educațiunii« examen de calificare și în limba institutului respectiv.

Inspekția preste toate instituturile de preparandie o exercită ministrul de instrucție prin inspectorii școlari.

Dacă guvernul află în vr'un institut pedagogic direcție contrară statului, ministrul are dreptul și datorința să pretindă depărtarea dela institut a indivizilor periculoși și chiar să închidă institutul care nu s'ar conforma legii etc.

Memorandul episcopatului gr-or.

Episcopatul nostru gr-or. român a adresat guvernului un memorandum, în care protestează contra proiectului, combatându-l din toate punctele de vedere dar' cu deosebire din punct de vedere pedagogic și bisericesc. În memorandum se arată, că e păgubitoare dispoziția proiectului, prin care se cere ca fiecare elev să-și însușească limba maghiară

— »Asta-i craiul munților Iancu, să-1 ajutăm«.

Și și-au dat la o parte crengile. Atunci Iancu văzu, stelele și din starea stelelor își croi o cale fericită, care îl duse la oameni buni.

Domnișorule să iubești stelele, cari au scăpat vieța lui Iancu!

Soarele și Iancu

— Auzită tot de acolo. —

Odată Iancu, după o luptă mare, a răstăcit în casa unui țigan, care-l cunoscuse și care voi să-i fure cismele cu cui de argint, bumbii de aur de pe laibăr și talerii frumoși ce-i purta Iancu în suman.

Dapoi țiganu era afurisit. A gândit că o să-l reție pe o noapte, și o să-l jefuiască.

Dă Iancu, — era o zi de vară — ca după obicei, să uită în soare. Atunci văzu în soare o pată de sânge cât clopu meu!

Iancu înțelese îndată, că țiganu vrea să-i sugă sângele, și-a mulțumit deci de bunăvoință și plecă mai departe.

Da țiganul s'a bușulit rău, că nu poate să fure pe Iancu și-l reținea cu hang de miere să mai rămâie!

Atunci Iancu îi zise să privească în soare. Cât privi țiganu în soare, Dumnezeu îi luă vîzul ochilor. Așa-l pedepsi pentru rea voință.

Atunci Iancu încălecă pe murgu său negru și ajunse sănătos la ai săi.

(Gaz, Trans.)

Emil Isac.

Părintele Radu.

(Urmare și fine.)

— Hei ce mai nou pe la Domnia-voastră. jupâne Nică? întrebă boerul pe moșneag când s'așezară la cafea. — Ce să fie, coane Nicule toate ar fi bune da a venit acu de curând și s'a așezat în sat un spurcat de popă, tot de acolo de neam, — care a fost înăuntru departe pe la învățături și, nici una nici două, vrea să ne facă fetele cocoane și, mai multe nu. Și inceptu moș Nică să și verse focul dela inimă, și să așeze pe părin-

FOITA.

Legende despre Iancu.

Stelele și Iancu.

(Auzită în munți Gelăului dela Moți.)

Odată Iancu a rătăcit într'un codru. Și codrul era grozav de părăsit. Nici ciocanu, nici săcurea n'a sunat acolo. Nici pușca nici buciul nu sunase în el. — Iancu a rătăcit fără să vrea.

Cum să iase Iancu din pădure? Dacă nici potecă nu văzu, nici cărare, nici lună, nici stele nu văzu?

Săracu și-a fost foame. Și-a fost trudit ca un vânător, care zadarnic umblă după sălbătăciuni.

Da îi era și sete. Și isvor nu află nici baremi un puiț. Era să moară Iancu de foame și de sete.

Atunci toți copacii se scutură și ziseră o voce:

în măsură, încât se-și poată exprima bine gândirile în limba ungurească, se știe cetii și scrie corect ungurește. Aceasta este o imposibilitate și nu se vor afla învățători, cari se angajeze la așa ceva. Cu deosebire va fi greu a ajunge la acest rezultat în ținuturile locuite numai de Români, unde școlarul, afară de școală, n'auze nici un cuvânt unguresc.

Se arată apoi, că e păgubitoare dispoziția, că în contra acelu învățător care ar neglija predarea limbei maghiare, comisiunea administrativă poate să deschidă cercetare disciplinară. În acest cas, cum se știe, învățătorul este espus capriciilor (toanelor) inspectorului ori solgăbirului. Judecătoria administrativă e corectă în cercul său de lucrare, dar' în afaceri pedagogice (de învățământ) nu e competentă.

Din punct de vedere bisericesc, e păgubitor, că postul învățătorului îndepărtat prin sentință disciplinară nu se va întregi prin autoritatea bisericească ce susține școala, ci prin ministrul de instrucțiune pe calea numirii. Cu modul acesta se poate întâmpla ca în câțiva ani să fie suspendați un număr așa de mare de învățători încât locul lor să nu mai poată fi întregit prin învățători confesionali și astfel în lipsa să se aplice învățători străini. Dispozițiunea, ca să fie închisă aceea școală confesională, al cărei învățător a fost în două rânduri suspendat iar' în locul școlii confesionale să se înființeze școală de stat, atacă din temelie autonomia bisericească.

Proiectul ia dela biserică toate drepturile privitoare la școlile ei, lăsându-i numai sarcina de ale susține. El lovește în art de lege IX. din 1868 prin care s'au garantat autonomia bisericilor și care e o lege fundamentală a țării.

În sfârșit memorandumul arată greșelile dispoziții ale proiectului cu privire la pensionarea învățătorilor și a controlor, a preparanților confesionale etc.

Proteste noastre

În afară de memorandumul episcopului nostru s'au făcut și să pregătesc proteste contra proiectului și din

partea alegătorilor dietali români. Duminecă 'și-a ținut în Ilia, după cum am vestit, dl *Dr. Aurel Vlad* darea de seamă înaintea alegătorilor săi, cu care prilej s'a protestat și contra proiectului lui Berzeviczy, ear' pe Sâmbătă. Sânt convocați alegătorii dietali din cercurile Devei și Orăștiei la o întrunire în Orăștie, în care asemenea se vor lua hotăriri de protestare împotriva proiectului.

Tot spre acest scop se vor ținea întruniri de protestare în Sibiu, Hațeg Hunedoara, Brad, și alte locuri.

Sași.

Cum am amintit în un număr de mai înainte, consistorul evanghelic săsesc din Sibiu asemenea a înaintat guvernului un protest energic și temeinic, dar' nici acesta n'a fost băgat în seamă.

Deputații sași au hotărît să combată și să lupte în dietă împotriva proiectului. Ei au dat o declarație, în care zic:

»Cei 14 deputați dietali ai națiunii săsești, au hotărît unanim, a respinge proiectul școlar, care periclitează existența școlilor ei populare, e o ingerință (amestec) în legea naționalităților din 1868, și o restringere însemnată a autonomiei garantată în lege a bisericii evanghelice săsești din Ardeal.

»Această atitudine față de proiect sânt gata să o demonstreze în modul cel mai energic și hotărît, acolo unde sânt chemați să se rostesească (adecă în parlament).

Sârbi.

Sârbi, ca și noi și ca Sași, încă își ved primejdute școlile prin noul proiect și de aceea au hotărît să lupte împotriva lui. Episcopii gr.-or. sârbi au hotărît să trimită și ei la guvern un protest. Cu compunerea protestului e însărcinat episcopul Letici. În el se va arăta cât de stricacios este proiectul pentru școlile și autonomia bisericii sârbești.

Afară de aceasta sânt convocate adunări de protestare sârbești la Vârșeț, Zombor, Becicherec etc.

Foile ungurești scriu, că tinerimea sârbă dela școlile înalte din Viena și Praga asemenea își va ridica glasul protestator contra proiectului.

*

Eată ce valuri mari a aruncat până acum nefericitul proiect al lui Berzeviczy, care va provoca mare luptă și în dietă, unde va ajunge la desbatere nu preste mult.

Jertfele temnițelor. Deputatul slovac Veszelovszky a fost improcesuat pentru »agitație contra statului maghiar, făcută prin vorbirile ce le-a ținut cu ocaziunea ultimelor alegeri de deputat«. Tribunalul l-a achitat, dar tabla din Pojon l-a osândit la un an temniță de stat. Făcându-se apelație la curie, curia a aprobat sentința tablei. Astfel deputatul naționalist slovac Veszelovszky va trebui să intre în temniță.

— »Tribuna« din Arad a fost acuzată pentru trei articoli. Răspunderea a luat-o Sever Bocu. Petrectarea s'a făcut săptămâna trecută Miercuri, Joi și Vineri. Pentru un articol dl Bocu a fost achitat, iar' pentru ceialaltii doi a fost osândit la temniță de preste trei luni, 600 cor. pedeapsă și spesele de proces.

— Dl Vasile E. Moldovan, împlinindu-și pedeapsa dictată pentru articoli publicați în »Tribuna« și »Foaia Poporului«, a eșit Duminecă, în 30 Oct. c. din temnița Clujului.

Dure de seamă. Alegătorii români din cercul Dobrei au avut Duminecă, în 30 Oct. c. o adunare în Ilia, în care deputatul cercului, Dr. Aurel Vlad 'și-a ținut darea de seamă, discutându-se totodată și afacerile politice dela ordinea zilei. Deputatul Dr. Vlad a infierat proiectul lui Berzeviczy și adunarea a protestat contra lui Dr. Vlad a mai îndemnat pe alegători să aleagă Români de membrii în congregație. Au mai vorbit câtră popor și alți advocați români.

Adunarea a succes foarte bine.

Sfântul sinod al României s'a deschis Marți săptămâna trecută, în București. În una din ședințe a venit în discuție și afacerea religioasă a Românilor macedoneni. Prim-ministrul Sturdza a zis, că cererile Românilor sânt spriginite de mai toate marile puteri și crede, că ele vor fi împlinite.

tele Radu, cum se pricepu el mai bine. — Boeru îl lasă până ce s'ârși și pe urmă, uitându-se lung la dânsul: »Păi bine, jupâne Nică, nu vezi d-ta că pe omul ăsta numai Dumnezeu vi 'l-a trimis! ăstai om de inimă el vrea binele dumnivoastră. — După câte 'mi spu, preotul acesta e un om neprețuit, pe care trebuie să 'l cinstiți cu toți și să 'l ajutați în vrerile lui, nu să 'l puneți piedici.

Zis și făcut, căci cuvintele bogatului boer erau sfinte pentru moș Nică.

Când după câte-va vreme se nimeri iar' între ai lui, tot la o adunare, ca aceea din rândul trecut să ridice de odată și făcu un gest mare:

— Fraților, — bine a vorbit părintele Radu, așa se facem cum ne învață Sfinția Sa, căci numai spre folosul nostru și al copiilor noștri are să fie.

Și scoțând punga — »Iată eu dau dele mine cincizeci de galbeni și poruncesc și ficionilor mei să dea câte două-zeci«. Toți se uitară lung unul la altul, — nu le venea a crede schimbarea la față a lui moș Nică

Cel mai mirat din toți, dar' și cel mai vesel era părintele Radu.

Trecuse prin multe în viață părintele Radu, și ca mulți alții își avusese și el slăbiciunile și durerile lui. Văduvise aproape patru-zeci de ani și nu 'i lucru puțin pentru nu preot, mai ales cu copii cum era dânsul să ducă singur greutățile casii. Dar' ca bun creștin, ce era, le îndurase pe toate cu o evanghelică resemnare. Și nimeni nu 'l-a auzit tângându-se, nimeni nu 'l-a văzut o lacrimă. O singură dată în viața lui, câtră bătrânețe a fost biruit și el de durere.

Era într'o seară posomorită de toamnă O mână blăstămată omorise chiar în apropierea casei noastre pe ginerile lui, — notarul satului — om cuminte, muncitor, cinstit, drept și cu frica lui Dumnezeu.

După două zile când îl duceau la groapă, nepoții părintelui, toți mărunței, se țineau de reveranda bunicului, speriați țipând după tatăl lor. Strigătul de durere a micilor orfani, îl covârși de bietul bătrân. — El care în lunga sa păstorie privise de atâtea ori

moartea și durerea în față fără să lacrămeze căci, așa 'i se vede scrisul preoților, să mângăie și să aline durerile altora, dar' nu se plângă, — de astă dată nu se mai putu conțeni și, ducându-și mâinile la tâmpile, începu a suspina cu amar. Șiroaie de lacrimi îi udau fața și se strecurau în barba lui căruntă.

Atunci 'l-a văzut lumea întâia oară plângând.

(»Sămănătorul«.)

George Morotanu.

Vremea.

În cele mai multe părți ale Europei vremea a fost noroasă și cu ceață, dar mai mult uscată. Ploi au fost în Franția-de-mează-zi.

La noi vremea e noroasă și neguroasă. În Carpați noaptea a înghețat.

Profețire: Cu schimbare neînsemnată în temperatură, vor fi ici-colea ploi, mai cu seamă în părțile de mează-zi-apus (Ungaria).

Reîntregirea ministerului austriac. Am amintit în nrul trecut, că guvernul austriac a făcut un pact cu Cehii, dându-le unele favoruri, în schimb apoi să înceteze cu obstrucția. Intre favoruri este și numirea unui ministru ceh fără portofoliu. A fost numit de ministru pentru Boemia consilierul de curte Dr. Randa. Totodată în locul altor doi ministri abziși au fost numiți Dr. Kozel, ministru de finanțe și contele F. Buquoy, min. de agricultură.

Budgetul țării. Vineri săptămâna trecută ministrul Lukács a prezentat dietei budgetul, adică venitele și cheltuielile țării pe 1905, însoțindu-l cu o vorbire lungă. Atât venitele cât și cheltuielile s'au urcat cu mai multe milioane față de anul trecut. Venitele s'au sporit cu deosebire la ministerul de finanțe, anume la dările directe (cam 4¹/₂ mil. cor.) la dările de consum și venitul tăbacului (câte 2¹/₂ mil.) etc. Cheltuielile s'au urcat prin urcarea salarelor deregătorilor, trebuințele școalelor populare și a armatei etc.

Budgetul ne arată în total următoarele sume:

Venite	1.238,079 849 cor.
Cheltuielile	1.237,881 438 cor.
Rămâne ca întrecător	98.411 cor.

Din comitate. În comitate se fac acum alegerile de membri la congregație. În comitatul Hunedoarei sunt scrise alegerile pe 11 Nov. c. Români desvoaltă lucrare îmbucurătoare. — În comitatul Caraș-Severin s'au făcut alegerile zilele aceste.

DIN LUME.

Regele Petru în Bulgaria.

Sâmbătă seara, în 29 Oct. c. a plecat din Belgrad regele Sârbiei, ca să viziteze pe principele Ferdinand în Sofia, unde a sosit Duminecă dimineața. Pe drum, la graniță și în Sofia regele oaspe a fost primit cu multă căldură și însuflețire. La gara din Sofia l'a primit principele Ferdinand, ministri și un public numeros. Orașul era împodobit cu steaguri. Intre alte sărbări seara a fost o cină, la care amândoi domnitorii au ținut câte un toast, accentuând lipsa de bună înțelegere între cele două țări. Întâlnirea are însemnătate politică, cu deosebire cu privire la mișcările revoluționare din Macedonia.

Foile opoziționale nu sunt încântate de visita regelui Petru, ear' comitetele bulgare macedonene au publicat tocmai acum un protest contra notei guvernului sârbesc, în care notă Bulgarii, cariucid pe Sârbii din Macedonia, sunt numiți hoți și ucigași.

Știri mărunte.

Știri sosite din Africa vestesc, că răscoala Herrerilor e frântă. Mulți răsculați s'au refrigiat în țeara Becuanilor, unde au fost desarmați.

În Statele-Unite din America e mare agitația pentru alegerea apropiată de president. Să crede, că va fi reales Roosevelt.

În Macedonia se continuă ciocnirile între bandele bulgare, sârbe și grecești. În Üsküb s'a deschis școală pentru suboficieri de gendarmii, sub conducerea de oficeri austro-ungari.

Pentru arșii din Câmpeni.

Dela ultima noastră publicare a contribuitorilor pentru cei păgubiți prin foc din Câmpeni, au mai contribuit următorii.

Ioan Dănilă, oficial, Sibiu	Cor. 1.—
N. N. Sibiu	2.—

Bucur Dancăș, jun, Rășinar	cor. 3.—
Emil Dancăș, stud. VIII. cl. g. Sibiu	1.—
Ioan Dan, par. gr.-or, Șard	1.—
Demetriu Baican, Dej,	2.—
Virgil Baican,	—50
Valer Pop,	—50
Iuliu Bene,	—50
Nic. Moisin, neg. în R. Vâlcea	2.—
Ioan Andreș, N. Bogșan	2.—
Vasile Belcu,	2.—
Demetriu Kővári, Portelec	2.—
Gheorghe I. Toghean, cond. de secție, Bolianic	1:50
Ioan Bujor, Guga.	1.—
Ilieș Vasilescu, Cusdroara,	1.—
Popan Gavrilă, Negreni,	1.—
Vasile Ilca, Bachim,	1.—
Gavrilă Hadis a Petri S. Némethi	1.—
Nic. Matie, Cristolțu-mare	1.—
Moise Degenar, Lompalanca	14.—
Total Cor. 41.—	

Adausă această sumă la cele publicate mai înainte, suma totală a contribuțiilor face cor, 91 — care s'a trimis la destinație.

Răsboiul dintre Rusia și Japonia.

De pe câmpul de răsboiu din Manguria n'au venit știri de lupte, numai ciocniri mai mici au fost. La Port-Arthur se continuă însă luptele și Japonezii fac pregătiri pentru un asalt general, prin care cred, că vor ocupa cetatea. Asaltul se va da z lele aceste

Conflictul dintre Anglia și Rusia iscat din pricina atacului flotei baltice rusești asupra flotei pescarilor din Hull, a luat o cale pacinică. La început se credea că din pricina aceasta va izbucni răsboiu între cele două puteri și Anglia și-a și mobilizat flota din toate mările și o parte a ei a concentrat-o la Gibraltar. Rusia însă s'a arătat gata a da satisfacție Angliei și amândouă puterile s'au învoit, ca cazul să fie supus unei comisii internaționale, care să cerceteze lucrul și să aducă judecată. Astfel spiritele ațitate s'au mai liniștit. Dintre oficeri patru inși prepuși vinovați, au fost oprți în Vigo (un port al Spaniei), ear' flota baltică pleacă zilele aceste mai departe spre apele japoneze.

Pentru biserică.

Boz, 1 Nov. 1904.

Subsemnatul în primăvara anului curent am primit pe neașteptate o scrisoare dela un creștin, Ioan Marcu, emigrat de doi ani în America-de-Nord. În aceasta scrisoare spre cea mai mare bucurie și suprinere a mea, îmi scrie într'altel, că dânsul a înțeles și cetit din »Foaia Poporului«, că eu ca paroch de curând ales în Boz încep a face toți pașii de lipsă, pentru edificarea unei noue biserici gr.-or.

Drept aceea, împins și dânsul de dorul unei biserici noue în Boz, se roagă cu toată bunăvoința de creștin vrednic și bun la inimă, să-i fac în timpul cel mai scurt o listă cu vre-o 2—30 de numeri curenți, întărită de comitetul parochial gr.-or. de aici și dânsul e gata cu toată plăcerea a face pe basa listei colectă de bani de pe la creștinii nostri emigrați în America. Cuvântul trup s'a făcut, căci îndată după trimiterea listei, de colectă în interval de 2—3 luni marimosul creștin Ioan Marcu prin creștinii mai tineri și mai de curând emigrați Nic. Florea, Ioan Florea și Ioan Pătan jun. ne-a trimis în 30 Oct. c. din W.-Washington (St. nr. 403 Indianapolis-Ind, America-de-Nord) la adresa bisericei noastre gr.-or. din loc o epistolă cu bani, în sumă de 100 coroane, spre cea mai mare bucurie a noastră și a

bisericei noastre. Mulțumită prevedinței divine, că totdeauna a îngrijit de poporul său mult cercat, și prin urmare și de biserică și poporul gr.-or. din Boz. Mulțumită asemenea și creștinilor buni și vrednici, ca Ioan Marcu, Nicolae Florea, Ioan Florea și Nicolae Pătan, cari cu toată abnegațiunea sprijinește în faptă biserică noastră, așa că deși anul acesta de grea cercare a fost, totuși sperăm în bunul D-zeu, că de ne va ajuta, cel mult în 2 ani de zile să vedem în Boz biserică nouă gr.-or.

Incât pentru darul de bani colectați de creștinii mari-moși mai sus amintiți, le aducem pe calea aceasta cea mai adâncă mulțumită publică, dorindu-le sănătate, bine și răsplată cerească, precum și întoarcere sănătoasă în patria lor dulce.

Ioan Stângu,
par. gr.-or.

Adunare învățătorească.

Despărțământul Cluj al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș« și-a ținut adunarea de toamnă a anului 1904 în Cluj, la 27 Oct, n. La aceasta adunare au luat parte aproape toți învățătorii din despărțământ, Prea On. Domn Dr. Elie Dăianu, protopopul Clujului și insp. reg. Dr. Cserrátony.

Hotăriri s'au adus în cauza fondului despărțământului, ca din acela să fie ajutoarați învățătorii deficienți, veduvele și orfanii învățătorilor, cu preferința acelor, cari nu sunt ajutoarați de aiea, ear' dacă învățătorii confesionali gr.-cat. români nu ar esista, să se ajutoare orfanii și veduvele cantorilor gr.-cat. români.

S'au decis mai departe, ca adunarea de primăvară să se țină în Feleac și s'a ales comitet nou. President a fost reales Ioachim Pop, învățător primar în Feneșul-săsesc, notar Ioan Gocan, inv. în Feiurd și cassar Filip Pârnu. Pe lângă acestea au fost multe alte propuneri de folos pentru învățători.

De remarcat a fost vorbirea inspectorului reges., Dr. Cserrátony, care a zis, că el prima-oară (e om nou în comitatul Clujului) va visita școala, apoi pe învățător și că fiecare dintâiu să și îplinească misiunea de învățător și cetățean ungar, apoi că cineva și-a iubi națiunea și a sprigin-o, asta-i voia sa, pentru-că toți trebuie să ne iubim a noastră națiune; care a lucra astfel (va lucra pentru națiunea sa) zice el și de mine va fi salutat. Oare cum de i-au scăpat acestea vorbe?

Teatru românesc în Sibiu.

— 31 Oct. c.

Vineri seara în săptămâna trecută Români din Sibiu și jur earăș au avut o seară plăcută, câteva ceasuri petrecute în plăceri sufletești și pline de mândrie românească, lucruri care ni-le procură din când în când »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, prin producțiile și prestațiunile sale.

În această seară trupa de diletanți a harniceii reuniuni a reprezentat în teatrul orășenesc de aici piesa »Sâmbăta morților« localisată de dl Teodor V. Păcățian după drama lui Raupach »Der Müller u. sein Kind«.

Aceasta piesă a mai fost reprezentată de reuniune la 1901, dar', ceea ce constatăm cu plăcere, reprezentația de Vineri ne-a arătat un progres hotărât, față de cea acum trei ani. Rolurile, chiar și cele mai grele, au fost jucate cu pricepere și dexteritate, cum numai la diletanți talentați și rutinați se poate vedea. Și diletanții nostri sunt vrednici de laudă cu atât mai mult, dacă luăm în seamă

că piesa din vorbă nu este ușoară de jucat. Dar' repetăm, talentul și hărnicia jucătorilor a învins greutățile și așa talmăcirea rolurilor a fost cât se poate de bună și corectă.

Roluri mai grele au avut dl George Poponea (morariul Petrilă), Dum. Axente (Ionel, ucenicul de moară), George Trifan (groparul) Nicolae Stoica (cârcămarul), dra Elena Grindean (Ileana, fiica morarului) și Laurențiu Boldor (Iancu, pețitorul Ilenei), cari toți 'și au jucat rolurile corect și cu sentiment, chiar și în cele mai grele scene. Cu bun succes au fost jucate și rolurile mai mici de diletanții: d-na Elena Crișan (sora lui Petrilă), d-ra Paraschiva Dumitru (mama lui Ionel), d-ra Elena Ucenic (nevasta cârcămarului) și Ioan Imbăruș (preotul Serafim).

În deosebi au jucat perfect d-ra Elena Grindean, cum și I. Poponea și D. Axente (Petrilă și Ionel). Petrilă deosebi în scena din cimiter și în a bocirei galbinilor săi, ear' Ionel a fost perfect în monologul din cimiter, pe întunec besnă, luminat numai de limbile fulgerelor împreunate cu tunete și vijelie.

Diletanții au fost de multe-ori viu aplaudați și rechemăți, făcându-li-se ovații bine meritate.

Public' a fost numeros, atât din Sibiu cât și din jur; aici însă trebuie să remarcăm că au lipsit mai mulți din oficiile românești mai înalte ale Sibiului, dar' în schimb a fost bine reprezentat costumul românesc (bărbați și femei) care a format o frumoasă podoabă a serii.

Noi felicităm pentru bunul succes pe diletanți și harnica reuniune, condusă cu atâta zel și abnegațiune de dl Victor Tordășianu.

Inceputul și dezvoltarea meseriilor și a negoțului în Seliște.

(Urmare).

Pe la anul 1870 s'au mai stabilit în Seliște ca bun meșter pantofar un boem, anume Johann Koch și apoi în urmă Nicolae Hășigan. Acesta văzând, că economia de oi dă tot înapoi, a lăsat-o și chiar fiind căsătorit, s'a dus la Rodna-veche și a învățat meseria în un timp scurt.

5. *Zidari.* Tot înainte de 1848 s'a stabilit în comună, venind din Rășinari (alții zic, că din Riu-Sadului), un bărbat, anume Bucur Minoiu. Acesta se pricepea să lucreze zidăritul, măsuritul și bărdășitul; de el s'au făcut cele mai mule căsi vechi de peatră. Dela el au învățat meseriile fii lui, Nicolae, Dumitru și George, cari pe acele vremuri erau cei mai vestiți meșteri. Pe la anii 1860—70—80 s'au mai stabilit în comună doi zidari unguri din Ocna, Cioci și Firi; după ei au mai venit doi Sași din Apold, anume Hanț și Kraus. Pe timpul, când erau acești meșteri, Seliștenii stăteau cu economia de oi foarte bine; atunci s'au zidit cele mai multe case de peatră, tot pe acel timp s'a zidit și biserica din Brata, de arhitectul Szalay din Sibiu și al II-lea etagiu la școală, de zidarul Hanț. Dela sus zișii meșteri au învățat meseria Ioan Rimner, Ioan Dubenschi, Dumitru și Ioan Minoiu, meșterii de azi, precum și alții.

6. *Bărdăși.* După-cum am amintit mai sus, Bucur Minoiu pricepea și bărdășitul, afară de el mai erau Joh. Rimner, Savu Herța, Ioan Beu, Mitiu Păzitor și Mitiu Criștiu, acestia făceau și lucruri mai ordinare de măsurit, dar' mai vechiu ca toți se spune, că a fost unul, anume Ioan Răsoiu, poreclit și »pungă de scândură«. Eată ce snoavă haz'ie se povestește de acest »pungă de scândură«. Până pe la anii 1850 în Seliște era obiceiul, ca însurăței, adecă mirii, când trimeteau hainele de mireasă, care se numeau »Pupază«, pe lângă proboadă, pieptar, țintă și salbă de sfaști, teacă cu cuțit, se trimetea și o pungă pentru bani, făcută frumos de cojocari cu ciucuri de mătășă. Pe atunci, ca și azi, flăcăii la Crăciun se băgau cu »junii«. La un Crăciun de pe atunci s'a băgat cu junii și acest I. Răsoiu, fiind însă numai el meseriaș între juni și poate și mai sărăcuț, ceialalți feciori, ca să-și facă haz și ris de el, fiindcă era și el candidat de însurătoare, l-au întrebat, că el ce fel de pungă îi trimete miresei lui, dacă el e bărdăș? El le-a răspuns vesel, că miresei lui îi va trimite o pungă de scândură! Au pus cu toții rămășag și adevărat, că așa s'a și întâmplat. Se pune istețul bărdăș și cioplește scândurițe subțiri din lemn, le lipește cu dibăcie unele de altele cu piele subțire (să ne închipuim așa, ca cum e hurduful unei armonici), îi face ciucuri frumoși de ibrișin și din toate aceste ese o pungă frumoasă de scândură, pe care Ioan Răsoiu o trimite ca dar de mireasă cu hainele de pe »pupază«. Rămășagul l-a câștigat, dar' el și cu urmașii lui »Pungă de scândură« au rămas până în ziua de azi.

Din vechime și până pe la anul 1880 flăcăii la Crăciun se adunau în două locuri cu jocul, unii erau numiți »Oieri«, considerați feciorii cei mai de frunte din sat, fiindcă economia de oi era pe atunci în floare, ear' puținii meseriași cu mai puținii neguțetori formau un alt grup deosebit, sub numele de »Pungași«. Acestia erau desconsiderați, pentru-că erau meseriași. Eată cum se explică cazul, de ce oierii de pe atunci au dat fraților lor meseriași, numele de batjocură de »pungași«. Feciorii, cari nu se duceau la oi, se aplicau la meseria de cojocărie (că alte aproape nu erau). Acești cojocari, când era toamna și iarna, făceau pungi pentru mirese, și pentru-că făceau aceste pungi, poporul pe feciorii de pe acasă l-a numit »pungași«. Aceasta numire a durat până pe la anii 1875—80, când s'au ridicat meseriași și au căzut oierii.

Pela anii 1877—8 a venit în Seliște un adevărat meșter bărdăș, anume Ioan Văsicu, tot pe atunci a mai venit din Cisnădie un cârpaci, anume Tomas Roth; au mai fost și sînt și alți cârpaci, cari copere cu șisă și fac pălane.

7. *Măsari.* Despre acestia se știe atâta, că înainte de 1848 din Ocna-Sibiului a venit și s'a stabilit un Ungur, anume Köpeti Piștea. Acesta lucra lucrurile mai de seamă, era meșter bun. La anul 1862 a mai venit un meșter Sas din Avrig, anume Michel Kremer, meșter bun. După moartea lui a urmat

fiul seu Samuel, care a învățat meseria la Samuel Fabrițius în Sibiu, cel mai renumit meșter măsur pe atunci, în atelierul căruia s'a lucrat și strana cea mare de stejar, precum și ușa de intrare a bărbaților și foisorul copiilor dela biserica cea mare din Seliște, pe la anul 1865. Tot pe atunci a mai venit un măsur sas, anume Pauliț Chiorul. Pe la anii 1862—4 în Seliște s'a stabilit postul de gendarmi; casarmelor era la »Curte« (azi localul primăriei). Între gendarmi pe atunci erau mulți și Români și împlinindu-li-se stațiul, unii au rămas și s'au căsătorit în Seliște, făcându-se meseriași, anume: Martin Lescovar măsur, Teodor Popa, cojocar, Stefan Păcurariu, bărdăș, și mai în urmă I. Tamșa, împletitor de scaune și coșuri.

(Va urma).

Nicolae Moisin.

Biblioteca „Foi Poporului“.

A apărut Nr 3 din frumoasa *Biblioteca a »Foi Poporului«* cu cuprins din lumea poveștilor, anume:

Găsitul, poveste de Emil Degan.

Punga cu noroc și căciula fermecată, poveste orientală, prelucrată de Silvestru Moldovan.

Cratul Mateiaș și plugarul bătrân, anecdota istorică de Silv. Moldovan.

Prețul broșurei 20 bani și 5 bani porto.

Broșura Nr. 4 (economică) este în pregătire.

Cine vrea să-și facă o frumoasă bibliotecă cu bani puțini, să-și procure broșurile din Biblioteca »Foi Pop.«

Dela teatru.

Sesonul teatral din anul acesta, s'a început cu admirabila comedie: »Die grosse Null«. Comedia aceasta, care a succes foarte bine, s'a predat la toate teatrele mai bune din Germania cu mult succes Duminecă seara s'a predat cunoscuta operetă drăguță: »Frühlingsluft«. O impresie foarte bună face dl Strehl, în rola avocatului Landtmann, cu vocea lui bună și plăcută și cu jocul lui plin de viață. Nu mai bine a reprezentat Zanzenhofer pe Emilia. Cu humorul lui admirabil cunoscut de acum e anul, a predat dl Redl pe Knickebein.

O apariție plăcută și prin jocul, cât și prin vocea ei, a fost Richter în rolul ei de contesa Ida. Una din cele mai succese roluri a fost rolul Hannei, a servitoarei, pe care a predat o Mimi Schwarz, care atât prin vocea ei curată, cât și prin jocul ei plin de humor, a format unul din cele mai succese puncte ale serei. Admirabil au jucat încă dl Zell (Hildebrandt) și dl Staerk (Nazi); acest din urmă a produs adevărate risete homerice prin mimica lui bună.

Luni s'a predat piesa: »Professor Berg«, Marți earăși opereta: »Frühlingsluft«. Mercuri s'a reprezentat admirabila comedie: »Sein Prinzesschen«; piesa aceasta e cuprinsă și în repertoirul mai multor teatre din Viena. Joi s'a repetat piesa: »Professor Berg«.

Gig.

PARTEA ECONOMICĂ.

POMĂRITUL.

(Sfaturi în formă de dialog).

De **Iustin Sohorca**, inv.

(Urmare).

F.: Care este cea mai bună ceară de altoit?

G.: Aceste două se folosesc mai des și sunt în adevăr bune. Unii folosesc și următoarea:

O amestecătură de 600 gr. ceară galbenă, 100 gr. sêu, 200 gr. terpenin gros, și 100 gr. oleiu de lemn purificat. Toate acestea se topesc la foc lin. După-ce s'au amestecat bine ceara o putem folosi în 2 moduri: sau unsă pe pânză ca rășina de brad sau liberă ca ceara fluidă. Dacă o folosim liberă, după topirea a toate părțile, o turnăm în apă rece. Aici se slește, o facem globuri și o păstrăm până la folosire. Cu ea ungem rana ca și cu ceara fluidă.

Ceara aceasta e mai complicată, mai grea de pregătit și mai incomodă de folosit, pentru-că e foarte lipicioasă și de aceea nici nu e așa de recomandat.

F.: Ce unelte trebuie să avem la altoit?

G.: Tocmai acum am voit să-ți spun. Unelele ce sunt de lipsă la altoit sunt: cuțit bun, firez, foarfeci și un ic.

Cuțitul trebuie să aibă forma unui cosor sau cu vârful rotunzit îndrăpt, trebuie să fie cât se poate mai bine ascuțit, căci tăind cu el, să nu rămâie sgărieturi, ei lemnul să fie netezit frumos.

Ferestreul să fie ușor, și deasemenea bine ascuțit. Cu el tăiem crengile mai groase.

Foarfecile să fie din oțel bun și ascuțite bine. Cu ele se taie crengile mai subțiri.

Foarfecile și ferestreul la o pomărie sunt neapărat de lipsă, căci ele se folosesc și la curățirea pomilor.

Icul trebuie să fie din lemn tare și uscat. Cu el ne ajutam foarte bine la altoit.

F. Precum se vede, bade George, lucru cel mai mult e cu creșterea pădureților.

G.: În general e așa, însă lucru este și la altoii creșcuți. Când ai de scop înaintarea pomăriei, lucru ați destul în toată ziua.

F.: Te rog bade George, spune mai departe, căci spunând drept, am prins plăcere ascultându-te. Pare-că le spui din carte.

G.: Dl învățător 'mi-le-a spus așa de lămurit și frumos, încât deși eram la d-lui în casă, totuș mă închipuiam în grădina între pomișorii mei. Mă vedeam lucrând în mijlocul raiului meu făcut de mâna mea... Să înțeleg, că atunci nici nu erau pomi în grădina, ci abia în primăvară am pus vre-o 80.

F.: Și de unde ai avut d-ta altoii?

G.: Ce? Nici aceasta nu o știi?...

F.: Nu! De unde pot eu să o știu?

G.: Tot în iarnă, când am ascultat învățăturile dlui învățător — la sfatul d-sale — am făcut o rugare la ministerul de agricultură, în care am cerut altoi în cinste sau dacă nu chiar în cinste, cu un preț scăzut.

F.: Și 'ți-s'au dat?

G.: Nu chiar în cinste, dar' totuș foarte ieftin. În anul viitor voi mai cere.

F.: De-odată cu d-ta voi cere și eu vre-o 100.

G.: Chiar aceasta era să te sfătuesc.

F.: Vei face bine a mă înștiința la timp. Acum te rog spune-'mi mai departe, ce mai știi de lipsă la o pomărie.

G.: Da, voese a-ți explica însăși lucrarea altoitului.

Scopul altoirii e, de-a face din pomi răi, pomi buni, pomi nobili, frumoși și prețioși.

Pădureții, ce voim a-i altoi, trebuie să fie de acelaș soi cu mlădița nobilă sau cel puțin „rude de-aproape”, așa d. e. măr în măr, păr în păr sau aceste în gutui, cireșul în cireș sau în vișin, vișinul în vișin sau în cireș etc.

Nici-odată să nu mesteci mărul cu părul. Lăsând pe acelaș pom 2 feluri de poame, fiindcă aceste lucruri se fac numai din curiozitate și pentru-ca să fie ca rarități și nici decum pentru folos. De ishitut, isbutește, dar' fructele nu pot fi cu gustul adevărat soiului de cari aparțin.

La altoire, lucrul de căpetenie este, de-a potrivi bine mlădița nobilă la trupina pădurețului. Pelița verde, ce se află sub scoarța de-asupra, trebuie să se întâlnească una cu alta, și încă în un cerc cât se poate de mărisor, căci prin aceasta circulă suc necesar pomului și tot prin aceasta altoirea se prinde.

Altoirile sunt de mai multe feluri, anume

1. *Icuirea în crepătură.* Altoirea aceasta se face în modul următor: Pădurețul, ce are cel puțin grosimea unui deget — mai

— Foarte bine. Bostanul acesta l'a adus vecinul t'eu tu n'ai bostan, el nu are boi — tu ia bostanul, ear' el va primi boii, ca fiecare să aibă, ceea-ce acum nu are.

Bogatul păcălit plecă acasă cu bostanul, care l'a costat patru boi.

Mărunțișuri.

Cui a cântat cucul. Un Român și un Sas au auzit cucul cântând și fiecare zicea, că lui 'i-a cântat de noroc. Din aceasta se luară la ceartă și Sasul piri pe Român dând judecătorului 20 coroane, ca lui să 'i-se facă dreptate.

Când se înfătoșară cei doi înaintea judecătorului, acesta, bătându-'și buzunarul, le grăi:

— Cucul nu a cântat nici unuia din voi, ci cucul 'mi-a cântat mie de noroc. Pu-teți merge...

Stringe-te piele. Era noapte groasă, senină. Pe cer jucau stelele, car' jos sclică zăpada.

Țiganul, care mergea pe drum, sgruburind strigă:

— Sus stele, jos stele, stringe-te piele!..

subțire nu — să taie cam de 10—15 cm. dela pământ, să creapă drept prin mijloc așa încât măduva lemnului să fie împărțită. Crepătura să fie cam de 4—5 cm. de lungă. Acum pregătim mlădița nobilă, pe care trebuie să fie 2—3 muguri — mai mulți nu e de lipsă, — în formă de ic. Trebuie adecă cioplită de două laturi opuse, lăsând de o latură — între tăieturi — scoarța întregă, ear' latură opusă acesteia o ascuțim, așa, încât o mlădiță gata trebuie să samene cu un pințeluș dela un cuțitaș. Pe latură unde am lăsat scoarța e de lipsă un mugur și chiar acolo, unde se începe tăietura.

Mlădița pregătită astfel se viră cu îngrijire în crepătura făcută în trupina pădurețului. Aceasta se face cu ajutorul icului. Potrivim bine, ca pelițele verzi să se întâlnească și dacă crepătura nu se strînge de sine așa, încât mlădița să fie strînsă, se leagă și apoi se unge cu ceară, ear' dacă se strînge, legatul nu trebuie, ci numai să unge.

F.: Lucrul acesta e ușor, il poate îndeplini chiar și un copil, dar' țuna trebuie să te întreb: Numai pădureți tineri se pot altoi?

G.: Ba nu, să pot și pomi bătrâni, dar' pe acestia nu-'i tai cu totul, ci-'i altoim în coroană, adecă în câte 2 sau 3 crengi, cari sunt mai bine crescute și mai sănătoase.

F.: E destul ca pe un pom bătrân să fie mlădițe nobile numai pe 2—3 crengi?

G.: Aceasta după voie, dacă voești să ai mai multe apoi în tot anul poți altoi câte 2—3 crengi?

F.: Și de ce nu pe toate odată?

G.: Pentru-că pomul e desvoltat, suc își trage mult. Sucul acesta nu are unde-l împărți, astfel mlădițele nobile sunt inundate și înecate.

F.: Pricep. Acum te rog urmează.

G.: Al doilea fel de altoire e: *Copulațiunea sau împărechiarca.*

Aceasta se face în modul următor: Alegem o mlădiță nobilă asemenea de groasă cu pădurețul. Atât pădurețul, cât și mlădița să ciuntă de-a lungul, așa încât la împreunare să se potrivească. Tăietura să fie cât se poate mai lungă, căci cu atâta se prinde mai ușor.

După-ce le-am potrivit bine, le împreunăm așa, încât pelițele verzi să fie la olaltă, le legăm și le ungem bine cu ceară.

3. *Alipirea.* Altoirea aceasta se folosește atunci, când pădurețul e mai gros decât mlădița și se face în modul următor:

Poesii populare.

Din Rusețori.

Com. de **Alex. Bărsan**, inv.

Măi bădiță luonele,
Ochii t'ei de violele
'Mi-a 'reecat inima 'n jele,
Și mustața ta subțire
Mă face să mor cu zle.

Cine nu-'i îndrăgostit
N'are dorul de iubit,
N'are gând la sărutat
Că se culcă pe 'nsărat
Și se scoală 'n revărsat,
Numai eu de mult iubit
Nici ast' noapte n'am durmit,
De trei-ori m'am pomenit
Și la mândra am gândit.

Pentru mândra bălanuță
Nu ies nici pân' la porțiță,
Dar' pentru cea negricioasă
Trec și valea cea glodoasă,
Numai pentru a ci guriță
Stau noaptea pe la porțiță
Prin tină până'n nojiță.

VESELIA.

— Foița glumeată a Foii Poporului. —

Bostanul și boii.

Locuiau odată într'un sat ca vecini, un bogat și un sărac. Bogatul era sgărcit și rău cu toată lumea, ear' săracul miluia pe cei lipsiți din ce numai îi da D-zeu, deși avea o grămadă de copii.

Odată crescui în grădina săracului un bostan mare și săracul îl duse ca dar împăratului. Împăratul știa, că cine e omul cel sărac și ce inimă bună are și îl cinși cu 100 de galbini.

Săracul se lăudă cătră toți, că ce darnic a fost împăratul cu el. Auzind de aceasta bogatul duse și el ca dar împăratului patru boi, speculând așa, că dacă împăratul a dat 100 de galbini pentru un bostan, lui pentru 4 boi îi va da de sigur un sac de bani.

Împăratul însă poruncind să aducă bostanul zise:

— Ai tu așa un bostan frumos?

— Nu am, înălțate împărate.

Pădurețul se retează cam de 15 cm. dela pământ, mlădița nobilă se taie întocmai ca la împărechiere, aceasta se alătură la o parte a pădurețului, însemnând cu cuțitul marginea pe coajă și după semn, din pădureț tăiam o așchie. De rana aceea se alipește mlădița, se potrivește, se leagă și se unge cu îngrijire.

(Va urma).

Potcovitul cailor.

Potcovitul cailor este o măestrie, care trebuie bine învățată și deprinsă ca aceea se se poată face după toate regulile recerute. Pe lângă toate acestea vedem adese-ori chiar și fauri, cari nu știu sau nu voesc a potcovi cum se cade, așa că ori calul perde curând potcoava, adică nu o bate bine ori că o bate prea înlăuntru de »ajunge« și schioapă calul, cum se mai zice.

Potcovitul cailor se face pentru acel scop, ca să nu li-să strice unghiile, de oare-ce cum sunt acum cele mai multe drumuri de țeară, comitatense și comunale pardosite tot cu petriș, caili cari se mână într'una pe acele, odată se »ciumpăvesc« și apoi încep a schiopa, așa că nu se mai pot întrebuița la lucru.

Mai înainte de asta, când drumurile nu erau pardosite cu petriș ca acum, nici caili nu trebuiau potcoviți, de oare-ce pe drumurile și căile acelea, unghiile lor mai mult se întăreau decât se ciumpăveau. Atunci îi rămăneau multe părăle chiar și economului, de rënd dela potcovitul cailor, pe cari trebuie să le plătească economul de astăzi. Ei, dar' cei de atunci mai umblau și prin noroiu pe drumuri, nu ca noi cei de astăzi cu căruțele și carerele sdrăncănind.

Calul trebuie dedat la potcovit, încă de când e mânz mic. Dedarea aceasta se poate face așa, că de câte-ori se prinde mânzul, 'i-se ridică mai ântâiu picioarele dinainte, apoi cele dindărăt și cu o peatră se lovește în copita aceloră, la început mai încet după aceea tot mai tare până când se dedeau de nu se mai smucesc de loc. Purcezându-se astfel nu vom mai vedea

Bade de când m'ai urit
N'am pus mărgelile la gât,
Nci la joc n'am mai venit,
N'am mai vint, 'mi-a fost rușine
Să mai dau față cu tine
Și să nu te uți la mine!

Măi bădiță doar' ești căne
De tu nu mai vii la mine?
Vino bade sările
De-'mi auzi suspinele
Că bade maica mă 'ntreabă
De ce 's galbenă și slabă,
Eu maichii nu 'i-am răspuns
Dar' din ochi lacrimi 'mi-au curs,
Și am ieșit îndat' afară
Ca să nu mă 'ntrebe ear'!

Frunză verde rosmalin
După nor vine senin
După dragoste suspin
După dulceață venin,
După senin vine nor
După suspin vine dor.

asa des cai legați fedeleș și trântiți la pământ sau altcum chinuiți, ca să se poată potcovi.

Înainte de a se apuca cineva de potcovit, trebuie să curățe și oblescă bine copita, ea potcoava se se așeze cât mai bine pe ea, de oare-ce în cazul contrar odată poate să cadă potcoava. Afară de aceasta o potcoavă rău bătută, ca și o încălțăminte rea pentru om, mai împedecă și îngreunează și mersul regulat al calului. Din mijlocul copitei sau din »rëndunea« încă trebuie tăiat atâta, ca aceea se nu să atingă de pământ.

Potcoava trebuie potrivită totdeauna după copita calului, pe care îl potcovim. Care va să zică: potcoava nu trebuie să fie mai mare ca copita, de oare-ce în cazul acela se »ajunge«, se taie și se belește la picioare cu ea, dar' nici mai mică ca copita, de oare-ce atunci unghia crește peste potcoavă și astfel se poate prea ușor vătămă sau crepa; cu deosebire dacă calul umblă prea mult prin petriș.

Arderea copitei sau a marginilor aceleia cu potcoava sau alt fer ars, cum fac unii fauri, nu e de recomandat de oare-ce prin aceea de o parte se slăbește copita, de altă parte nu ține mult nici potcoava bătută. Afară de aceste sub copita arsă, cu deosebire pe timpul ploios, mai ușor se pot strecura apa, tina, nășipul și petrișul mai mărunt, cari în cele din urmă apoi fac să se clatine și să cadă potcoava.

La așezarea potcoavei trebuie să băgăm de seamă la aceea, ca după-ce s'a potcovit calul și pune piciorul în pământ, copita se acopere potcoava de așa, ca aceasta se nu se mai poată vedea; mai departe se băgăm de seamă ca găurile potcoavei să se vină paralel cu linia cea albă de pe copită,

Linia cea albă, care se poate vedea pe marginea copitei, ne arată că din aceea în afară e unghia cea moartă, ear' din aceea înlăuntru, adică către picior e unghia cea viie. Cuiile trebuiesc bătute de așa, ca se nu ajungă partea cea viie, ci numai partea cea moartă a copitei. Acelea trebuiesc bătute totdeauna perpendicular, adică oblu în sus, pentru-că dacă se bat cam piezis în afară nu ține cum se cade, ear' dacă se bat prea înlăuntru, adică preste linia cea albă »se ajunge« în unghia cea vie și astfel se schioapă calul potcovit.

O potcoavă bine bătută trebuie să țină câte șese săptămâni. Mai mult ca șese săptămâni chiar și în cazul acela când potcoava nu ar cădea nu e bine să o lăsăm, de o parte pentru-că se prea tocește și astfel pati. mește copita, de altă parte, pentru-că copita prea crește și astfel o strânge potcoava prea mică sau tocită, așa că aceea apoi nu se poate desvolta cum se cade. Potcoava trasă se poate bate din nou, dacă nu este chiar de tot subțire și tocită.

La noi sunt cunoscute două feluri de potcoave și anume: potcoavele de vară și de iarnă. Cele de vară au colții dinapoi mai mici și rotunzi, ear' cele de iarnă îi au mai lungi și mai ascuțiți, ca adică calul se nu aluneca pe gheață. La potcoavele de iarnă,

în loc de cui se mai trag și șiroafe, cari apoi după-ce se tocesc se trag afară și se înlocuesc cu altele. Colții potcoavelor apără partea dinapoi a copitei, care e mai jingașă, ca se nu vină în atingere cu pământul și petrele de pe drumuri.

La potcovitul cailor mai spărioși trebuie să fim cu deosebită băgare de seamă atât acela, care îi ține, cât și faurul, care îi potcovește, de oare-ce prin o smucire repede a piciorului, până când cuiile încă nu sunt țintuite, poate se vătămă atât pe ținător sau pe faur, cât și pe sine însuși. Caili potcoviți de curând și cu nărav de a bate pe soții lor, trebuie despărțiți în grajd prin anumite rude sau păreți despărțitori.

Potcovitul cailor trebuie făcut totdeauna de către fauri bine deprinși cu acela, de oare-ce dacă se face de către unii oameni nedepriși destul cu aceasta măestrie, cum fac o parte din cărauși și alți economi cu cai, nu numai că nu ține potcovitul cât ar trebui, dar' prin bătutul și luatul des al potcoavelor, se mai strică foarte mult și copitele, așa că după aceea apoi nici chiar potcovitul făcut de către fauri deprinși nu mai poate ține cum se cade,

Mânzii și caili mai tineri, cari rămân peste vară tot la pășunat, ear' preste iarnă nu se scot din grajd decât la adăpat, pot rămănea și despotecoviți, dar' caili de lucru, de căraușie, de alergat și călărit, trebuie ținuți tot potcoviți, căci nu înzedar se zice: »calul bun și potcovit, îți duce carul hodinit«.

Ioan Georgescu.

Rolul familiei în educațiune și scăderile ei la țeranii noștri!

— Disertație citită în conf. inv. din cercul Sighișoara — Cohalm, ținută în Daneș. —

De G. Matean, inv.

(Urmare).

La toate aceste numai prin cuvinte blânde și purtări cuviincioase se vor nisui părinții a obicinui pe mititeii lor. Nici de cum copilul nu va putea să aibă folos și nu va prinde rădăcini în inima și sufletul lui, ceea-ce părinții prin vorbe aspre și amenințări de bătăi, ori prin bătăi chiar voesc a sădi în copilașii lor. Dar' ear' binele se-'și aibă margini, căci și cu binele de multe-ori mai mult stricăm, decât dregem. Părinții trebuie să cunoască bine natura copiilor, pentru a-'i putea crește cum se cade, căci de nu, lesne strică pe copil, după-cum vă voi spune.

Azi copilul jucându-se, sparge de pildă un vas, tata începe la el, ce-'ai făcut mișelule? — Copilul stă înmărmurit și se uită lung neputând zice nimic. Mama de colea, când vede că-'i dă lacrimile copilului îi zice: nu te teme dragul mamei, te iartă tata, dute și te roagă »iartă-mă tată, că numai fac«. Copilul voios că află mijloc, așa ușor de scăpare din primejdie, merge la tata și se roagă; ear' tatăl atins oare cum la inimă de cuvintele de rugămintă a le copilului, zice și el cu lacrimi de bucurie »te iert dragul tati, da să numai faci ce a-'i făcut«.

Copilul și mai voios că a scăpat să joacă mai departe și ține minte, ferindu-se de a mai sparge vase. De altădată însă, fără a vrea, poate să întemplă de varsă o oală cu lapte, mama-i strigă »stai acum îți dă el tatăl-tău«. Copilul nici habar n'are, știe el doară că cu »iartă-mă tată«, scapă de necaz; ba curajos zice: apoi 'ți-ai uitat mamă, că tata, dacă mă rog, mă iartă, n'ai frică știu eu ce să zic... Ei! ce e de făcut acum, copilul apucat pe calea aceasta, merge înainte făcând rele. Dela o vreme tatăl numai iartă și începe a bate pe copil când mai greșește. Văzând copilul această schimbare, își face judecată rea despre tatăl-său, că n'ar fi om cu dreptate, pentru ce acum il bate așa rău, că a spart vasu, când mai înainte tot pentru așa greșală s'a îndestulit, că 'l-a rugat de iertare. Urmând pedepse asttel mereu, pe cari bietul copil după învățul ce are le ține de nedrepte, începe a se strica și a nu mai asculta de părinți decât de frică și încet crește din el nu un om bun, care să grijească pe părinții la bătrânețe, ci un om rău, care abia așteaptă să și le poată și el întoarce pedepsele cele multe ce 'i-le da tatăl-său când era băiat... Și a cui e vina aci?...

De sigur a părinților, că nu 'l-a crescut cum se cade! Atunci când a greșit, nu 'i-a spus că dacă te iert acumă să nu crez că tot așa voi face. »Uite ai făcut pagubă și nu e frumos ca copii să se joace cu lucruri cari sunt de treabă. Ear' de a trebuit să-l pedepsească, să fi cerut dela copil a spune pentru ce s'a căzut să fie pedepsit și după asta de ce trebuie să se ferească el ca să nu mai fie pedepsit?...

Familia cum vedem are o sfântă datorință pentru creșterea bună a copiilor și când 'și o împlinește cu scumpătate această datorință, îi știm cu toții rezultatul binefăcător. Ca să cuprind tot ceea-ce ar fi de zis despre datorințele familiei față de creșterea copiilor, zic că »familia trebuie să fie pentru copil o mică biserică și școală«.

Dacă familia ș'ar fi împlinit până acum datorința sfântă în educația tinerilor mlădițe, azi ne-ar lua mirarea de măreții pași ce-'i am fi făcut spre înaintare, dar' fiindcă aceasta nu s'a întemplat, am ajuns de noi și azi încă mergem încet, plângându-ne de necazuri și greutăți la tot pasul. Ne plângem și azi, că după atâta timp de când avem ceva regulă și noi cu școala totuși spor nu se arată îndestulitor, și azi poporul nu se știe afla înlăturând greutățile și pășind spre înaintare.

Și aceasta, numai din cauza, că poporul nostru nu e înzestrat încă cu acel grad de cultură, care să-l poată conduce pe calea înaintării și mântuirii de necazuri și greutăți.

Isvorul neștiinței noastre se trage numai și numai din creșterea rea, ce se da copiilor în familiile noastre.

Familia e cauza, că școala nici ceea-ce ar putea face, nu folosește copiilor, pentru-că familia strică tot. Așa se ved astăzi oameni, cari deși trecuți prin școală, totuși cu toată învățătura

lor sunt neînvățați, nepricepuți, pentru-că nu-s pătrunși de duhul sfânt al înțelepciunii, înțelegerii, și al adevărului. La creșterea lor familia și școala nu s'au ajutat mână în mână, spriginindu-se una pe alta.

Și precum noi ne temem noaptea, că din cauza întunecului nu vedem și nu cunoaștem lucrurile ce ne încungură, tocmai așa și cei fără înțelegere, se tem vieța lor întreagă, pentru-că întreagă vieța lor e o noapte continuă, ce-'i împresoară și-'i amenință. Ei n'au încredere la nimeni, nu prețuesc pe nimeni, ba voind a arăta pe înțeleptul, voesc a se orienta, ispitind din toate laturile, dar' nu pot, pentru-că ochiul minții lor e întunecat și înlăuntrul lor n'au pe duhul sfânt. Astfel ei cad în desperare și drept scăpare își iau refugiu la petreceri și desfătări necuviincioase, căci aceste sunt rudeniile neștiinței, ș'apoi doar' rudeniile la olaltă s'adună... În loc să-l scape din desperare acele petreceri, ele îl ostenesc atât, cât și de ele 'i-se urește și ostentit trupește și sufletește exclamă apoi, că vieța aceasta e un lung necaz, în care toți cari sunt ceva domni tot de pe spinarea lor trăesc.

Cu totul altcum e omul cel luminat și pătruns de o adevărată educațiune religioasă-morală.

(Va urma).

Socialismul.

(Urmare)

Pericolul este mare și unii se și îngrijesc, că să-l delătore. S'a întemeiat și o foaie »Răvașul« cu menire specială de a combate special, social-democrația și pe pocăiții. Celelalte foi și reviste române încă se ocupă cu aceste chestiuni și le prezintă în lumina cea adevărată.

Dar' toate acestea e încă puțin. Pericolul este mare și edificiul nostru cultural este atacat la temelii. Temeliile sunt slabe, căci n'am avut timpul recerut pentru a-'i face un fundament mai trainic. Și firește, asta e în detrimentul nostru.

De aceea D-lor! cu mic cu mare să facem pașul de lipsă și să ni-'l apărăm cu cea mai mare sfințanie. Căci și cea mai mică atingere de el ni-'l poate prăbuși pe veci, făcându-ne zădarnică munca noastră săvârșită de câteva decenii.

Ca mai bine să ne putem apăra edificiul cultural, trebuie să cunoaștem bine învățătura lor. Și asta voi să fac în studiul de față, arătând după putință nețemeinicia învățăturerii lor, pe pe cum și mijloacele, de-a opri din mersul, ce și la luat.

* * *

Social-democrații zic, că numai ei să interesează de îmbunătățirea sorții muncitorului. Nu știu, că pentru a putea lucra la îmbunătățirea sorții lui — trebuie să-'i cunoști mediul, în care trăiește, trebuie să-'i cunoști modul de existență. Căci cunoscându-'i boalele de cari suferă, te poți lega de tămăduirea lor; cunoscându-'i relele, ce-'l băntuie, te poți posta la locul, de unde

vine pericolul. Și spre a putea face toate acestea, trebuie să fi om cu creștere, — om cu știință.

Să vedem acum, cum fac social-democrații.

Pe lângă că nu cunosc împrejurările, între cari trăiește neamul nostru, — pe lângă că n'au cultura recerută — fiind niște perde-vară — strigă în gura mare, că poporul e sărac. Bine. Asta e adevărat. O subscriem cu toții. Dar' a zice, că poporul e sărac, din simplu motiv, că domni sunt avuți e o prostie mare.

Poporul firește — îi crede. Ii crede, căci în frazele lor bombastice îi promit — »marea cu sarea« — cu toate-că nu-'i pot da nimic. E puțin prevăzător, căci privind învățătura lor, când ar crede, că au ajuns la învingere, atunci s'ar pomeni: fără D-zeu, fără biserică, fără credință și fără avere. Toate 'și-le a vândut pentru niște promisiuni deșerte. Ba e și mai sărac, de cum a fost, trebuind pe lângă alte nevoi să susțină și pe acești părăsiți ai societății omenești. Acesta e folosul ce ni-'l aduce social-democrația.

După ce am văzut modul de lucrare al socialismului modern, și am pus în relief relele, ce pricinuesc societății omenești, — ne mai rămâne să arătăm: cum s'a născut, cum s'a dezvoltat, cum vede el societatea omenească, și cum plănuește pe cea viitoare?

(Va urma).

„Călimdarul Poporului“ pe 1905.

Vestea cea mai bună și îmbucurătoare, ce o putem da în numărul de azi al foii noastre este, că a eșit în tipar

»Călimdarul Poporului“ pe 1905.

E mult îmbucurătoare aceasta veste, pentru-că iubitelui nostru popor 'i-se da earăș un bun prilej a avea cu preț de tot mic o carte bună, o carte folositoare, cum este »Călimdarul Poporului«.

El îi arată zilele și lunile anului, ce vine, sărbătorile și tîrgurile de preste an, apoi schimbările vremii și multe alte lucruri bune de știut.

Partea literară e foarte bogată și neîntrecută în bucăți alese de cetire din trecutul neamului nostru, în sfaturi și povețe, în glume și povestiri vesele etc. așa, că cetitorul rămâne încântat de ele. Dar' el va mai afla în Călimdar și *Răvașul nostru*, în care se înșiră și povestesc toate întemplările mai de frunte de preste an: să ved înaintările și suferințele noastre pe toate terenele și alte întemplări din străinătate etc.

Afară de toate aceste, »Călimdarul Poporului« pe 1905 este împodobit cu o mulțime de ilustrații foarte frumoase cum nu a fost nici într'un an: portrete de-ale fruntașilor nostri, două portrete ale lui *Stefan-cel-Mare*, chipuri din războiul ruso-japonez etc.

Și totuși pe lângă acest cuprins bogat și felurit

»Călimdarul Poporului“ pe 1905 costă numai 40 bani și porto 5 bani.

Ca iubiților nostri țărani să le vie mai ieftină trimiterea prețului pe postă,

e bine să se însoțească mai mulți inși din un sat; în acest cas porto postal e mai ieftin.

Librarilor și vînzătorilor prin rambursă, sau plătite esemplarele cu bani ga g li-se dă rabat de 30%.

Nou abonament la „Foaia Poporului“.

Ca doritorilor de cetire să putem înlesni abonarea „Foi Poporului“, am deschis cu 1 Octomvrie a. e. un nou abonament la „Foaia Poporului“.

Abonamentul e de două feluri, anume:

1. Se poate abona „Foaia Poporului“ pe o jumătate de an, din 1 Oct. până în 1 Aprilie.

Prețul acestui abonament e 2 cor.

2. Se poate abona foaia pe 3 luni, din 1 Oct. până în 31 Dec. a. e.

Prețul acestui abonament e 1 cor.

Atragem luarea aminte a cetitorilor și în deosebi a iubitorilor nostri țărani asupra „Foi Poporului“, care e făcută anume pentru ei și este cât se poate de ieftină.

Abonații primesc la sfințele sîrbători ale Crăciunului o frumoasă și bogată broșură, ca „Dar de Crăciun“.

Deslegarea ghîciturii

din nr. 41 al „Foi Pop.“

Ghicitura a fost următoarea:

3	7	5
3	7	5
3	7	5

Acești numeri sî se așeze în o figură ca cea de sus așa că fiecare șir de sus în jos, dela stînga la dreapta și cruciș (tot câte trei numeri) sî dea suma de 15.

Deslegarea este următoarea:

7	3	5
3	5	7
5	7	3

sau

5	7	3
3	5	7
7	3	5

Bine au deslegat-o următorii abonați: Teodor Nagy, Alexiu Șerban, Cornelia Feleguț, Lăzar Marcu, Mih Dorofteiu, Ioan Ghidiu, Ioan Balca, adm par., Mih Cormoș,

Iul. Vălcănean, Vasile Popa, Ioan Despan, Ioan Săcărea, Ioana N. Dogar, jună, Nicolae Popa, Nic. Opriș, Basiliu Călugăr, serg. major, George Telea, Radu Laurențiu. stud., Iosif Pop, Ioan Limbean, cantor, Teod. Ludoșan, Ioan Pecea, stud. Nicolae Giuca lui Ioan, Ludovic Giurca, George Sabău, Nic. Crainic, Petru Stroia, Ioan Pop, Ioan Sângeorzan, Petru Mirășian, propr., Petru Drăgoiu, Rudolf Székely, Vasile Maniu, Liviu Obeada, Nicu Stroia, Ioan Boțoman, Teodor Bușița, Ant. Gușeț, Vichentie Goleț, econ, Linuța Coman S. P. ab. nr. 6071, Iosif Rus, inv., Anița Mica, Iosif Dragoțel, Ioan Astăluș, Ana N. Lupșor, Gavrilă Gerbea, Giceria Mihuț, preoteasă, Alexiu M. Pop, inv. pens., Petru Becan Ioan Horga, Nicolae Harhoiu Maria Răcuciu, Dum Șufană, Silvia Fleaca, Sandu Roman, Ana Czaharnicka (Galiția). Ioanuț Nicolae, Petru Mihaiu, Alexandru Opriș. Ales. Selegean, Moise Gușan, Ioan Dan, George Voie bună, Ioan Ciungan, Ioan Gherghel, Ioan Grecu, Ioan Rafai, Petru Rădac, Petru Tămășan, Teodor Moga, Vasile Rocnean, Mihai Dulhaz, Nicolae Răchițan, Bucur Muntean, Ioan Florea lui Dănilă, Teodosiu Grama, Teodor Elchescu, Simeon Costea, Nicodim Oniga, Dimitriu Lamos, Iacob Lupșor, Zenovie Popovici, George Raicuțiu, Șofron Șandru, Nicolau Iftemiu Ursu. Nicolae Subinschi, Samoilă Florea, Valeriu și Moise Stroilă, Nic. Morar, Nichita Cristea, Toma Dehelean, Teodor Groza, Teodor Măgda Stănescu, Nicolae Preșia, Petru Beștea, Vas. Langa, Petru Diușorean, Dia Răciu, inv., Vas Lungsa, Dim. Morodan, econom. Ambrosie Știrbul (Bucovina), Gregoriu Trif, inv., Ioan Folea, Nicolae Moisin, Ioan Fernea, Mărioara Dopp, Nicu Rădășan (Bucovina), Vas. Cirebea, inv., Iosif Brluț, econ, Dim Cupșa, Maria din Câmpie, Pamfilu Pop, Ioan Sîn, Melchior Popoviciu, Alesandru Bărsan, George Șuiteică, Ivașcu Stefan, Iosif Fărăian, Carolina Crișan, Dum. Colceriu, Basiliu Seliștean. Ioan Cristea, Ilie Mezei, Spiridon Cismaș, Ioan Bărsan, Const Morariu (Bucovina), Ioan D. Poenariu, (Bucovina), Oprea Greavu, N. Suci, Ioachim Muntean, preot. Victoria Fărcășan, Irimie Milea, Mariți Erdőș, Mihail Smeu și Buzdugan Marcu.

Fiind mulți deslegătorii, am pus la sorti trei cărți, ca premii, pe cari le-au câștigat următorii:

Premiul I. »Anuarul VII. al Societății pentru fond de teatru, l-a câștigat d-na Mărioara Dopp (Medias)

Premiul II. »Homo sum«, roman de Ebers (trad.) l-a câștigat Vichentie Goleți, econ. (Moșnița).

Premiul III. »Nichită Balica« (Nr. 1 din Biblioteca »Foi Poporului«) de Silvestru Moldovan l-a câștigat Nicolae Opriș, stud. (Bungard).

Știri economice, comerc., jurid., industr

Cucuruz veninos In câteva comune din Germania au perit mai mulți cai, cari au fost nutriți cu cucuruz din America. S'a cercetat cucuruzul chimice și s'a adeverit, că a fost infectat cu materii veninoase. Șoa recii și cloțanii, cari au mâncat din el, asemenea au perit.

Pentru industria de casă. Din Timișoara i-se scrie »Tel. Rom.«, că »dl Nicolae Iancu (originar din Mohu, lângă Sibiu), referent al districtului central al »Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș«, a fost numit din partea direcțiunii acelei Reuniunii referent al tuturor chestiunilor economice românești din întreg comitatul Timiș și șef al secțiunii pentru industria de casă la această Reuniune. Totodată a fost încredințat dl Iancu să facă o colecție frumoasă de lucruri de mână fe-

mești din Bănăt. Această colecție va servi archiducesei Isabella, soției archiducelui Fridric, ca model, și pe baza acestei colecțiuni se va înființa în Timișoara o sucursală pentru industria de casă, care va sta în legătură cu principala din Pojon și Viena. La aceasta sucursală femeile bănățene vor avea un izvor de venit frumos și sigur, prin furnizarea continuă a lucrurilor de mână«.

Filoxera. In vilele mai multor comune s'a constatat filoxera. Dintre aceste sînt în părțile locuite de Români: Tușin, în comitatul Cojocnei (cercul Șarmașul-mare), Keglevichaza și Saravola, în comitatul Torontal. Vilele au fost puse sub carantină.

Nouă cale ferată se face între Sătmar și Bicsat (Bükszad), cunoscut loc cu scalde. Lungimea noiei căi este de 51 chlm. Ea va contribui mult la ridicarea băilor dela Bicsat și prin ea se va face mai cu înlesnire exploatarea întinselor păduri, cari sînt proprietatea Sătmarului.

Roada de nucî în România, pe lângă toată seceta, va fi mai bogată cu 10 - 12%, ca anul trecut. In urma secetei însă nucile au rămas mici. Vînzarea roadei s'a început. Prețurile sînt, ca în anul trecut (un vagon de 10.000 ch/gr. cu câte 3500—4000 franci).

Nouă bancă. »Târnovana« institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Târnova, (com. Caraș-Severin) este numele unui nou institut de bani românesc, înființat cu un capital social de 25.000 cor., împărțit în 500 acțiuni à 50 cor.

CRONICĂ.

Cancelarie advocațională strămutată. Dl Dr. George Șimon, avocat în Mociu, face cunoscut, că și-a strămutat cancelaria advocațională din Mociu la Aiud (Nagy-Enyed)

Luptă cu un urs. Proprietarul Bruckmann din Iernotfaia (comit. Murăș-Turda), a aranjat o vînătoare în pădurile dela Deda. El a pușcat un urs mare Pretinul lui Bruckmann, un medic d'n Mûnchen, Dr. Zepfl, care încă era la vînătoare, gîndind că ursul e mort, s'a apropiat de el și i'a dat o lovitură cu patul puștii. In acest moment ursul, care nu era mort, s'a ridicat în picioare și s'a aruncat asupra lui Zepfl. S'a iscat o luptă groaznică, căreia i'a pus capet Bruckman, impușcînd ursul. Zepfl însă a fost rănit greu, așa că la clinica din Cluj, unde a fost transportat, a trebuit să i taie două degete dela mîna dreaptă.

Rugăciunile în școală. Ministrul Berzeviczy a dat o ordinațiune pentru școalele de stat, în care dispune, ca școlarii la începutul și sfîrșitul prelegerilor să zică rugăciunile. Asta i la loc!

Fugari ruși. Din Lemberg se vestește, că în Galiția au sosit preste o mie de fugari militari ruși, cari voesc să emigreze cu toții la America.

Asentarea. Foaia oficială publică ordinațiunea ministrului de honvezi, pentru asentarea din 1905. La asentare vin feciorii născuți în anii 1882, 1883 și 1884.

Cartea engleză: Românii americani, atât de trebuincioasă celor ce sînt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor. și 10 bani porto. Se poate procura la administrațiunea „Foi Poporului“.

Parastas pentru asesorul Z. Boiu. Implinindu-se un an dela moartea mult regretatului asesor consistorial, protoiereu Zacharia Boiu, Duminecă în 6 Noemvrie n. c. după sf. liturgie se va oficia în biserica gr.-or. din suburbiul iosefin parastas solemn. Totodată se va face și sfințirea petrii comemorative dela mormânt. La acest act de pietate familia defunctului invită pe toți stimații amici și cunoscuți, spre a lua parte.

Sedința literară a 10-a, ținută Joi, la 27 Octomvrie n. c. în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, bine reușită în toate privintele, vom tracta într'un raport amănunțit în numărul viitor al ziarului nostru.

Căldarul Poporului pe 1905 se află de vânzare la cele mai multe librării din țeară. În Alba-Iulia se află de vânzare în negustoria de ferării a dlui Victor Dahinten (Piața principală, lângă fântână) Prețul 20 cr.

Dr. Ioan Pop, medic-colonel și medic șef al garnisoanei din Brașov fost medic de regiment și apoi medic de stab în Sibiiu la cererea proprie a fost pensionat, exprimându-i se totodată mulțumita prealaltă pentru îndelungatele și bunele servicii și conferindu-i-se medalia militară pentru merite (Crucea de aur cu coroană pentru merite, i se conferise încă în 1891). Dl Popp se va stabili în Sibiiu.

De prim-pretor la Hunedoara a fost ales în congregația dela 26 Octomvrie n. c. comitatului Hunedoarei, dl Gavril Boer, fost substituit de prim-pretor la Deva. Ear' în Deva a trecut dl Béla Török dela Hunedoara.

Vieață lungă. Zilele aceste a repausat în Szabadka bătrânul Iosif Lungu, în vîrstă de 113 ani. Ca fecior tîner Lungu a luat parte la lupta dela Lipsca contra lui Napoleon I. El are o față în vîrstă de 76 ani.

Casuri de moarte. Joi, în 27 Oct. c. a răposat în Brașov Nicolae de Șustai, făcându-și el însuși capătul cu un glonț de revolver din pricina paralizei de picioare, de care suferea de aproape 25 ani. El a fost înmormântat în cimiterul bisericii gr.-or. din Zernești. Nic. de Șustai e ultimul president de tribunal român în Ardeal, dintre cei cari mai erau în viață. După cum e informată »Gazeta Transilvaniei«, răposatul și-a testat bisericii din Brașov-Cetate întreagă averea. În valoare da vre-o 60.000 coroane, pentru a se da din venitele ei stipendii la școlari săraci.

— Ioan Todoran fost cantor doctente gr.-cat. în Szt.-Lőrincz, a repausat în 24 Oct. la 10 ore seara, abia în etate de 23 ani la căminul părintesc în Cushtelnic. La înmormântare, care a fost în 26 au luat parte Prea on. D. Laur. Pascu protopop în D.-Szt. Martin, on. D. Ioan Pop, paroch în Cushtelnic. On. D. Ben. Pop, paroch în M.-Saros. Ear' pintre colegi, dl Basiliu V. Popa cantor-docent în M.-Saros. George Săbău din Boziași, Pompei Dămian, Șomfalău și Vas. Costea, Subpădure.

— În Cistei (l. Vințul-sup.) a răposat în 24 Oct. c. economul Petru Păgidean, în vîrstă de 112 ani. În mormântarea i-s-a făcut în 26 Oct. c. servind 2 preoți și 4 coriști și fiind petrecut la vecinicul locaș de mult popor și numeroase neamuri.

Pomi din pepinierele statului. Ministerul de agric. ung. face cunoscut, că doritorii de-a cumpăra pomi din pepinierele statului, au să-și înainteze rugărilor la minister până la 15 Decemvrie a. c. Preoților și învățătorilor li-se dau pomișorii cu prețul jumătate. Acest favor au să-l ceară prin petiție provăzută cu timbru de o coroană. Gratuit se dau pomișorii numai școalelor de pomi ale școalelor comunale, cari sînt provăzute cu fântână și cu toate ajustările necesare. Surcele de altoit se vînd școalelor de pomi comunale, reuniunilor, preoților și agricultorilor cu un ban bucata.

Isprăvi de-ale corturarilor. În comuna Vereșmort (lângă Vințul de sus) s'au așezat zilele trecute o droaie de corturari pe câteva ceasuri și din ei 4 s'au dus în comună la cărcimă, unde au aflat 4 oameni bătrâni, cu cari s'au apucat la ceartă și la unul i-au spart capul, la al 2-lea i-au zdrobit gura cu petri, pe ceilalți asemenea i-au rănit, nefiind cine să-i apere. După aceea au venit dela câmp mai mulți oameni, dar' corturarilor nu le-au putut face nimic, căci au scos revolvere amenințându-i că i pușcă. A fost noroc, că fiind aproape gendarmăria au venit în grabă gendarmii și i-au dus la Vințul judecătoresc, luând-le și caii, ca să nu poată fugi, căci s'au lăudat, că va fi vai de Vereșmort, când vor veni îndărăpt. G. R.

Ce face beția. Din Vamos-Odriheiu ni se scrie, că acolo un ungar anume Sas Mihaiu mergînd acasă seara beat, a răsturnat lampa cu gaz și aprizîndu-se i-a ars pielea de pe față, grumazii și o mână, apoi s'a chinuit vre-o 12 zile, pîna când a răposat. — Eată ce face beția.

— Un cas asemenea s'a întemplat în Katalinfalva (comitatul Torontal) Anume proprietarul C. Wagner, era om de treabă, dar' de un timp încoace s'a dat beției, petrecînd tot în birturi și mergînd acasă totdeauna beat. Astfel a mers acasă și în una din sêrile trecute și în beție a răsturnat lampa de pe scrinul de lângă patul soției sale. Petrolul s'a vîrsat în pat, în care era culcată soția cu copilășul ei mititel, cari amîndoi s'au aprins. Vîzînd primejdia, bețivului i-a trecut beția, dar' singur nu a putut stînge focul, ear' pînă i-au venit în ajutoriu vecinii, nenorocita femeie a ars de vie, împreună cu copilășul ei.

Rac albastru. Zilele trecute s'a pescuit în Dunăre la Galaț un rac de culoare albastră. Racul a fost trimis viu serviciului pescărilor din ministerul domeniilor al României și va fi păstrat în muzeul de istorie naturală, ca o curiozitate zoologică.

Grijiți de armele încărcate. Earăș s'a întemplat din negrije o nenorocire. Din Moroda (comit. Arad) ni se scrie, că tînrul ajutor de primar (kisbirău) de acolo, George Săran, în sara de 25 Oct. c. frigînd cucuruz a chemat pe servitorul notarului, să-i dea cucuruz fript. Când acesta a intrat în casă se afla pe masă o pușcă. Seran a spus servitorului, că pușca e plină, dar' în minutul acela pușca s'a descărcat și a nimerit pe Seran așa de rău, încât acesta dnpă grele suferințe de 4 ore a murit. El era în vîrstă de 18 ani. A fost înmormântat în 26 Oct. c. luînd parte la înmormântare întreaga comună.

Eată ce face negrija!

Nenorocirea băieșilor. În baia dlui Alexiu Pocol dela Baia-mare o stîncă uriașă surpîndu-se, a omorît doi băieși, cu numele Șomcutean și Mihailovici. Despre ajutorarea familiilor lor se grijește dl Pocol.

Convocare. Despărțământul Făgăraș al »Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș«, își va ținea adunarea de toamnă, Duminecă, în 13 Nov. st. n. a. c. în Săvăstreni, la care se invită P. T. membri și toți binevoitorii școalei. Programul are 14 puncte.

Un nebun ucigaș. Pe moșia protopretorului Valer Candrea, în Caianel (Zărând), un lucrător nebunind momentan, a luat o sêcur și a ucis pe un om, ear' pe alți vre-o 7 i-a rănit. Nebunul a fost legat cu mare greu.

Rectificare. În Nr. 35 al foi noastre s'a publicat o colecță din America, însemnându-se valuta în cor. și bani. Colecța însă a fost făcută în taleri și cenți și astfel se rectifică: în loc de cor. — taleri, în loc de bani — cenți.

Invitare. Comitetul parochial gr.-or. din Cunța, tractul Mercurea, are onorul a invita la sfințirea bisericii nou edificată, care se va celebra Marți în 26 Oct. st. v. (8 Nov. st. n. sf. Dumitru). Programa: Marți dimineața la orele 8 actul sfințirii și liturgia solemnă. — La 1 oră p. m. banchet, coverta 3 cor. — La 3 ore p. m. adunarea despărțământului »Mercurea« a »Asociațiunii« — Seara la 7 ore concert. Prețul intrării de persoană 1 cor. 20 bani. Pentru vîptualii sînt rugate st. familii a se îngrijii, pentru beuturi bune să îngrijește comitetul. Pentru ridicarea nimbului acestei sêrbări își va da concursul un cor compus din 15 teologi din seminarul »Andreian« din Sibiiu, sub conducerea dlui prof. de mus. T. Popovici, care cor va cânta în biserică în decursul liturgiei, ear' seara va debuta cu următorul program:

Flectenmacher-T. Popovici: »Dorul înstrăinatului. — G. Dima: »Hai în horă. — Solo de flaut (Victor Murășan) — T. Popovici: a) »Cucule peană galbină«. — b) »Toarce leleo«. — I. Vidu: a) »Creangă ruptă«. D. G. Kiriac: b) »Morarul«. — Declamațiune (Titu Morariu) — I. Vidu: »Din șezătoare«. Flectenmacher-Dima: Vivandiera. După concert dans. Invitări speciale nu se fac. Cunța, 15/28 Oct. 1904 Comitetul aranjator.

La nrul de azi al »Foi Poporului« sînt alăturate cu supliment două pagini cu anunțuri și inserate.

Avis. Să atrage atențiunea on. public asupra firmei dlui Henter, strada Faurilor, unde se pot cumpăra lumini și săpun pe lângă prețurile cele mai avantajoase. (A se vedea la pag. de inserate).

Acela, care folosește laptele de crasta-veți de C. Balassa de renume universal veritabil englez și cu totul nesticăcios, — nu va avea în față pistrui, sgrăbunțe, coși, bubițe, pete de ficat și alte necurătenii de-ale pielii. Acest mijloc face teintul proaspăt, alb și tineresc Efectul urmează sigur după 2—3 ungeri. Să fim atenți, ca pe fiecare sticlă să fie vizibil numele »Balassa«. O sticlă cor 2 la aceasta săpun de crastaveți veritabil englez 1 cor. Pudră 1 cor. 20 bani. Se poate căpăta în fiecare farmacie. Espedarea cu posta se face prin farmaciștul C. Balassa, Budapesta Erzsébetfalva. Să ne păzim de imitații.

31 8—9

POSTA REDACTIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

Ab. nr. 37. (Moșnița). Ai să trimiți pentru toate, cu porto cu tot, 1 cor. 10 bani.

Ab. nr. 314. (Șona) Adresează-te la ministerul de agricultură.

Ab. nr. 4169. Fă arătare la pretură (solgăbirău).

I. Fl. în Ttl. Pentru odată 1 cor. de trei ori 2 cor. 20 bani; trimite banii.

Io-El. Nu lovesc măsura; ne pare rău.

G. M. inv. în T. Pune-te în înțelegere cu mai marii școalei

Ab. nr. 3740. Cartea stupăritului de Simu (costă 60 bani), despre comasări (80 bani) și porto 10 bani.

P. M. în B-ba. E destul adresa: Consulaț austro-ungar, Newyork (America).

Proprietar, editor și redactor responsabil
Silvestru Moldovan
Tiparul »Tipografia« Iosif Marșall.

Nr. 3195-1904

238 1-3.

Concurs.

Postul de notar comunal in comuna Chirpăr (Kirchberg, cercul Nocrich, comitatul Sibiu) e de întregit.

Emolumentele:

1. 1280 cor. salar.
2. Lemne de foc (12 stângini).
3. 200 cor. remunerație, ca conducător de matricule.
4. Competințele pentru lucrări private, fixate statutar.

Petițiile, scrise cu mâna proprie, instruite in regulă și provăzute cu document despre cunoștința de limbă, sânt a se înainta la subscrisul până in 15 Noemvrie e., după amiază la 4 ore.

Petițiile intrate mai târziu nu se vor lua in considerare.

Nocrich, la 27 Octomvrie 1904.

Haner,
protopretor.

Hotel comunal din Seliște (comit. Sibiu)

edificiu nou, modern cu 5 odăi pentru pasageri, pavilion de vară, grădină, cugărie, grajduri etc., mobilat, cu întreg inventarul pentru bucătărie, restaurant cafenea și odăi pentru pasageri, se dă in chirie pe anii 1905, 1906 și 1907.

Prețul de strigare e 3600 cor. la an.

Inchirierea se face prin licitațiune verbală in 18 Noemvrie a. c., la 10 ore a. m., la primăria comunală. Inainte de începerea licitațiunii verbale se primesc și oferte închise, provăzute cu 360 cor. vadiu și cu declarația că condițiile sânt cunoscute.

Seliște, in 1 Noemvrie 1904.

231 1-1 Primăria comunală.

Avis meseriașilor.

O comună de 470 fumuri, ar ave lipsă de un meseriaș

cojocar

care ar ave un câștig foarte bun, de oare-ce nu se află in comună nici un cojocar.

Cei-ce ar dori a se așeza in această comună, se se adreseze la administrația «Foi Poporului».

214 1-2

Nou Atelier de butnar

Sibiu, Fischergasse Nr. 6.

Am onoare a face cunoscut onor. p. t. public, că am deschis in Fischergasse Nr. 6 un nou atelier de butnar, in care se pregătesc tot felul de lucruri aparținătoare acestei branșe, din lemn tare și moale, cu prețurile cele mai ieftine. Preiau aranjamente de fabrică prompt și foarte ieftin.

243 1-3

Pentru sprigin binevoitor se roagă

Cu distinsă stimă

Magyari István.

Franzbrantweinul

lui

BRÁZAY.

Folosința Franzbrantweinul lui Brázay la dureri de cap, catar, migrenă, influență, arată un succes estraord nar și se recomandă cu căldură întrebuințarea lui. Cine vrea să se scape curând de simțirea nesuferită a migrenei, să-și frece fața, fruntea și capul cu Franzbrantweinul lui Brázay.

100 2-2

Stațiunea balneară „Felix“, lângă Oradea-mare.

Loc de cură pentru iarnă și vară.

Cel mai bogat isvor natural cald cu pucioasa din Europa 49%, cantitatea zilnică 17 milioane litre, contra reumei și podagrei, mod de cură de beut și scaldat.

Sesonul de iarnă introdus in acest an

165 de odăi de locuit comoade, aranjate de nou anul acesta, parc și păduri de 70 jugere, circulația anuală mai mult de 7000 de oaspeți stabili.

Vara comunică zilnic 16 trenuri, și iarna 4, medic stabil de băi, stațiune de cale ferată, postă, telegraf și telefon.

Prospect franco și gratis.

Penziune:

240 1-8

Din 1 Octomvrie până in 1 Maiu scaldă și provisie întreagă dela 18 fl. in sus pe săptămână.

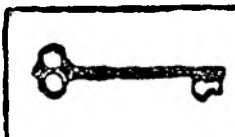
Săpunul Schicht

cu marca:

„Cerb“ ori „Cheie“

e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai ieftin săpun. — Liber de substanțe stricăcioase.

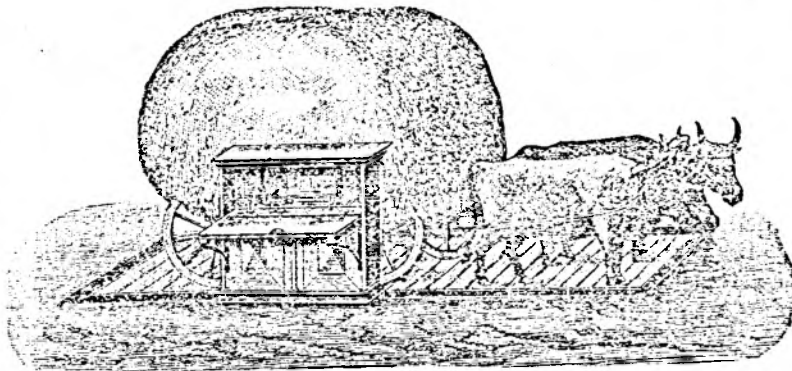
Se capătă pretutindenea.

La cumpărare se se observe, ca fiecare bucată de săpun se fie provăzută cu numele „Schicht“ și cu una dintre marcele de sus.

166 2-

Cel mai important obiect pentru fiecare

econom și pentru ori-ce comună.

Cea mai nouă basculă (cântar) cu pod și cursor sistem Hess,

pentru cumpănirea vitelor și a ori-ce fel de cară încărcate.

Bascula este montată in pat de fer și este construită întreagă din fer și oțel (podul basculei este acoperit cu lemn de stejar).

Catalog de prețuri ilustrat despre cântare de tot soiul gratis și franco prin fabrica de cântare

33 18-26

Victor Hess, Sibiu (Ungaria).

Premiata la 1903 la expoziția industrială Sibiu, medalia de aur 1903 la expoziția economică Bistrița și premiul, medalia de argint.

Premiata la 1903 la expoziția industrială Sibiu, medalia de aur 1903 la expoziția economică Bistrița și premiul, medalia de argint.

O casă

în strada Rațelor (Entengasse) Nr. 13, din cauza de întreprinderi în alte părți, e de vândut cu preț potrivit.

Informații mai de aproape se pot lua acolo, în etajul I. 239 1-3

Inființat la 1842.

Gustav Theil,

I-ului atelier transilvan de scobit și ascuțit pile, cu forță motrice de apă.

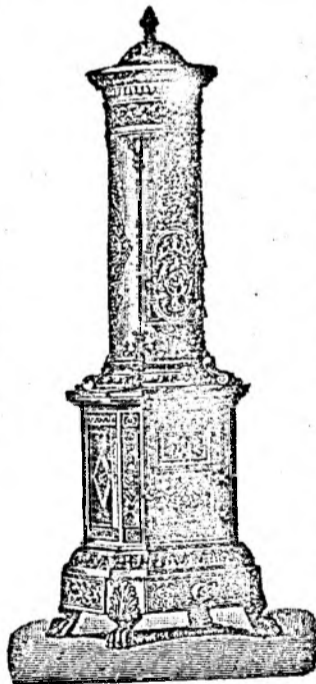
Sibiu, strada Gușteriții 42.

Preia toate soiurile de pile tocite sau asemenea pentru a le ascuți de nou, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Liste de prețuri la cerere gratis și franco. 212 7-10

Inființat la 1842.

Foi de țesut pentru femei.

Sobe noue.

Cuptoare de fert cu aparat de regulare.

Sobe și cuptoare.

Le espedează din depositul din Sibiu, sau franco din atelier la fiecare stațiune.

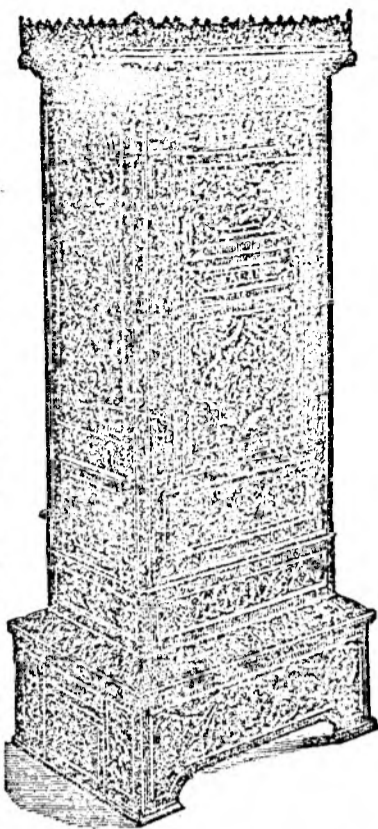
La cerere se trimit preț-curanturi.

Deposit bogat în tase, în sîrme și în place de sobă, în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin.

Cărbuni de peatră și Coaks 50 chilogramme se aduc acasă în Sibiu.

Carol F. Jickeli
Sibiu.

241 1-

Paul Nendvich în Sibiu.

Sobe și cuptoare de fert (Sparherde)

de toate prețurile în esecutarea cea mai simplă și cea mai bogată.

Liferare se face din 245 1-6

Sibiu și Alba-Iulia sau la dorință

franco la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich.
Deposit în Alba-Iulia.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent contra intabulări și altă garanță.

Esecutarea de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă: cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine, răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate, încasarea de cambii, checuri și asemnări, predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

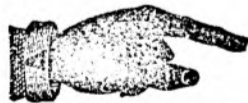
închirierea de resorturi de casse de fer

(săfe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 23-26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

În atențiune binevoitoare!

Fiecare artist și specialist are ocazie de a putea alege un bun

Clavir,

Mignon,

Pianino,

Harmonium,

în salonul de clavire al lui F. A. Kauffmann și se recomandă cu căldură clavirele ou mecanică de repetiție cu deosebire acelor pianisti, cari știu prețui modul de joc foarte neted, ușor, favorabil în măsură mare pentru baterea și tehnica jucătorului.

Mechanica de repetiție este indispensabilă nu numai pentru ori-ce sală mai mare de concert, ci s'a dovedit și ca foarte durabilă și cu deosebire foarte rezistentă și contra influențelor esterne, »praf« etc.

În salonul de clavire al lui F. A. KAUFFMANN, strada Urezului nr. 11 și din 1 Sept. încolo în Plața-mare nr. 14. (în vechiul edificiu al comandei de corp), intrarea în Armbrustergasse.

Sînt în toată vremea în deposit clavire folosite, trase de nou cu piele, și se iau reparaturi de specialitate de ori-ce soi în esecutiă cea mai solidă.

Tot acolo

174 7-

»representanța exclusivă« pentru Transilvania a fimei: F. Robert Reinhold, proprietarul mai multor distincții înalte și membru al comitetului școlii societății fabricanților de clavire din Viena.

Debilitate bărbătească,
boale de nervi
păcate secrete de-ale tinereții și escese.

Praful Peruin

al

Drului **WRUN.**

Praful Peruin al Drului Wrun e unicul și singur potrivit a sista ori-ce slăbiciune a organelor de producție și naștere și astfel a delătura la bărbați impotența (debilitatea bărbătească) și la femei neinfertilitatea (sterilitatea) și el este și un medicament de neînlocuit la slăbiciuni, provenite prin pierdere de suenri și sânge, la stare de debilitate, cauzată prin escese, onanie și polnții nocturne, ca singurele cauze ale impotenței (debilității bărbătești) mai departe la toate boalele de nervi.

Ce sînt nervii? aud pe mulți întrebând. Nervii sînt adevărații mijlocitori a ori-cărui simțământ, toate impresiile esterne ce le dă ele se primesc și se mijlocesc, cari apoi pot produce bucurie, grije, durere și năcaz! Ele se răspîndesc în întreg corpul, ea o rețea de telegraf. Cum diferite sînt cauzele, așa diferite sînt și aparițiile boalelor de nervi.

În linia prima stări de debilitate, slăbire generală și pierderea puterilor, față palidă, ochi băgați în lăuntru, înenjurații ou cereau vinete, slăbirea memoriei, indispoziție spirituală, insomnie, dureri de șele și epinare, sgârșiri histerice, obstipație, temere fără cauză, înenjurarea societăților vesele, incapacitate, boale femelești, tremurarea mânilor și picioarelor, anomie etc.

!AVIS!

Pentru a fi ori-cine sigur, că primește „Praful-Peruin“ veritabil de Dr. Wrun și a nu-l confunda cu imitații periculoase, cari au același nume ori și cine se fie atenți la marca mea de scutire (un înțepător în mână) și la manupropria mea, cari se află atât pe șatule, cât și pe instrucția de întrebuințare. 225 5—30

Prețul unei șatule, împreună cu instrucția de întrebuințare este 3 Cor. 60 b

Depositul principal:

Iosif v. Török,

farmacist

Budapesta, Königsgasse 12. — Andrassy ut. 26.

Cel mai bun și mai fin
săpun economic și praf
de săpun al lui

MELTZER

Sibiu, strada Gușterii nr. 25.

173 13—

Mare atelier de fotografie

Emil Fischer,

Sibiu strada Cisnădiei (Hellenberggasse nr. 6),
(în fața hotelului „Imperatul Romanilor“)

Specialitate: Tablouri de copii, instantanee, de sport, precum și portrete singulare.

Reproducțiuni

de platină până la mărimea naturală.

Fotografiază și afară de atelier.
Departament special pentru pictură de portrete.

111 23—26

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 24—

—* întemeiată la anul 1868 *—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigurează în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: $\left\{ \begin{array}{l} \text{Capitale asigurate asupra vieții:} \\ \text{95,727.010 coroane.} \end{array} \right.$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{10.102.362 coroane} \end{array} \right.$

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.382 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum
și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Veniți!

Unde?

în Grand Magazin.

Ce e „Grand Magazinul“?

„Grand Magazinul“ e casa de modă și manufacturi
cea mai capabilă de prestațiune, înființată de firma

G. M. KLEISCH,

vis-à-vis de biserica principală evanghelică.

Grand Magazinul

are o secție separată de covoare, cooperitoare, linoleu și stoffe de mobile.

Grand Magazinul

are o secție separată de rufărie.

Grand Magazinul

are o secție separată pentru modă de dame.

Grand Magazinul

are o secție separată pentru modă de bărbați.

Grand Magazinul

are o secție separată de diverși articli colorați.

Grand Magazinul

are o secție separată de mărfuri mărunt și galanterii.

Grand Magazinul

are o secție separată de țesături.

Grand Magazinul

are o secție separată de postavuri.

Grand Magazinul

are o secție separată de articli de bumbac.

Grand Magazinul

are o secție separată de articli din lână de oaie.

în care se pot găsi tot felul de articli de manufactură, dela cei mai ieftini până la cei mai fini.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de primăvară și vară

noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stofe englezești,
francezești și indigene, din cari
se execută după măsură cele mai
moderne vestminte precum: Sacko,
Jaquete, fracuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stofe pentru **pardi-
siuri** și „Raglam“, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** con-
fecționate în atelierul meu îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore. 59 16—

RUDOLF HENTER,

Sibiu, str. Faurilor (Schmidtgasse),
deposit de săpun și lumini.

Își recomandă bogatul seu deposit de
lumini de tot soiul

precum **lumini de ceară**, cu flori și albe
făclii în toată mărimea.

Lumini de ștearin, sortate, albe și cu flori.

Mare deposit de

artici de toaletă,

săpun de toaletă, parfumerii, perii de dinți,
praf și apă de dinți, piepteni etc.

Săpun veritabil economic

în deposit totdeauna uscat.

Pentru revânzătorii prețuri reduse în
în mod însemnat. 221 5—5

Carol Wultschner

Strada Cisnădiei, nr. 27.

Prăvălia de mașini de cusut și de biciclete,

Își recomandă depositul seu asortat cu **mașini de cusut pentru
familii și industriași**, fabricatul cel mai bun din țeară și din
estere, cu prețurile cele mai ieftine.

Singura reprezentanță

a renumitelor mașini de cusut Gritzner.

Montare și emalare proprie a bicicletelor.

Se află întotdeauna toate părțile constitutive pentru mașini de
cusut și biciclete. 49 21—26

Reparaturi de ori-ce sistem la mașini de cusut și biciclete se
execută cu garanță în atelierul meu cu prețuri foarte moderate.

— Grand Magazin. —

— G. M. Kleisch, Sibiu. —

P. T.

Încă dela înființarea prăvăliei mele de mărfuri mărunte, de țesături, de manu-
factură și de modă, întotdeauna mi-am concentrat toate puterile într'acolo, punându-mi
totodată și toată silința a-i da prăvăliei mele, în toată privința, o astfel de direcțiune lesni-
cioasă, prin care on. mei mușterii se se poată afla în plăcuta pozițiune a-și acoperi cerințele
din această branșă de negoț dela mine și a sista ori-ce comande și legături cu firme străine.

După experiențele și cunoștințele câștigate în decursul mai multor ani de zile în această
branșă și basat pe binevoitorul sprigin al on. mei mușterii, din partea cărora am fost până
acum spriginat și incurajat, de care sprigin și bunăvoință mă rog și în viitor a fi împărțit,
m'a îndemnat a lua hotărîrea, ca prăvălia mea de mărfuri mărunte, de țesături, de
manufactură și de modă, esistentă până acuma în grad mai mic a o mări și cu 1 Noem-
vrie n. a. c., a o deschide în localitățile „Casei de păstrare“ (Sparkassa-Gebäude)
vis-à-vis de principala biserică evang. sub firma

Grand Magazin

care fiind bine asortat în mare și mic (en-gros și en-detail), mă pune în plăcuta pozițiune
a pute corăspunde în toată privința tuturor dorințelor, cerințelor și așteptărilor on. mei
mușterii, cari după cercetarea depositului meu de mărfuri Vă veți simți tot mai mult in-
demnați a Vă procura dela mine cea mai mare parte din necesitățile D-Voastre.

Rugându-mă și în viitor de spriginul, încrederea și bunăvoința D-Voastre, mă recomand

Cu deosebită stimă

G. M. Kleisch.

234 2—3

— Grand Magazin. —

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu-
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
deosebire on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-
afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
terate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

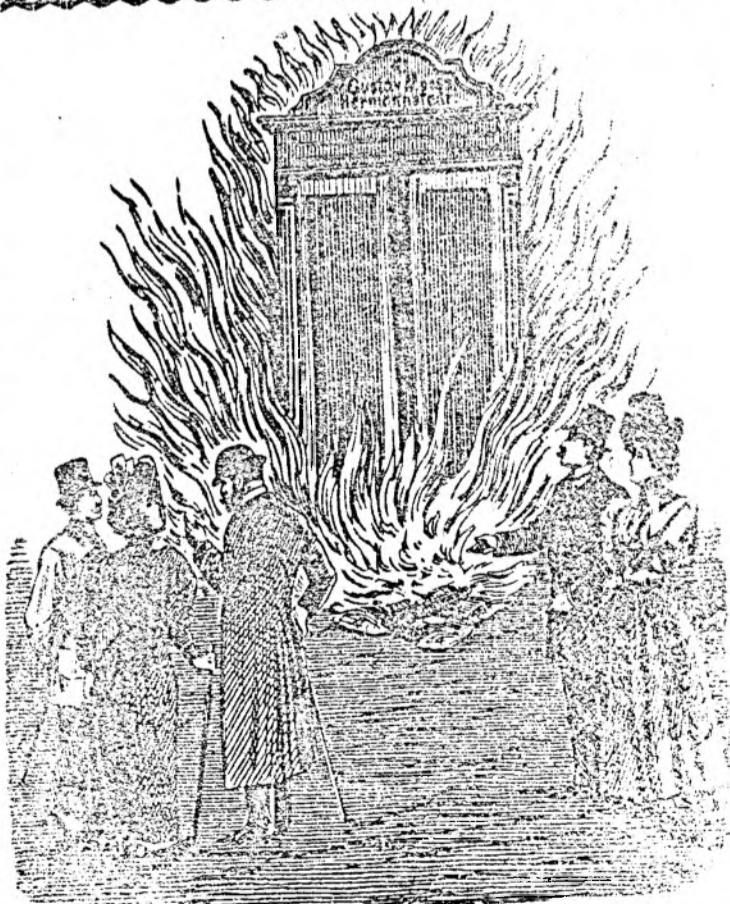
Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen. 24 5—

Gustav Bloess,

fabrică de casse în Sibiu,
strada Poplădăl-maro Nr. 8.

Giuvaergiu și graveur
A. MORAWETZ

Strada Cisnădiei 14 SIBIU Strada Cisnădiei 14.

Numai în stilul cel mai nou.

Deposit de *giuvaere, aur, argint și argint de China.*

Cea mai renumită negustorie de aurării.

Atelier propriu pentru lucrări noue și reparaturi. 237 2-3

Serviciu real. Garanță conștiențioasă.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sēci. **Vindecā sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbetrānite boale le vindecā. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 48 18-

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greata și vomarea, sgārciurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de incheierea scaunului numai decāt sē comāndeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter,

Szászváros, Piața școlii nr. 35.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete.**

Sē nu pregete nime într'o chestiune atāt de gāgașā a se presenta odatā în persoanā pentru-cā cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspāndirea și starea boalei, ori-cāt de adānc ar fi boala înrādācinatā în organism. Pe baza acestei esamināri poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rēului, ceea-ce fiecare o poate face acasā fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoanā, atunci sē-și descrie boala cu deamăruntul și dupā ce va fi esaminatā va primi deslușirile de lipsā și leacurile trebuincioase pe lângā ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare pune marcā de răspuns. Dupā incheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresā se retrimit.

Un astfel de lecutor și curățitor e institutul special al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștiențiositate capātā ori-cine (bārbat sau femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curātā sāngele bolnav, nervii i-se întāresc, trupul întreg se eliberează de boalā și sufletul de chinuri.

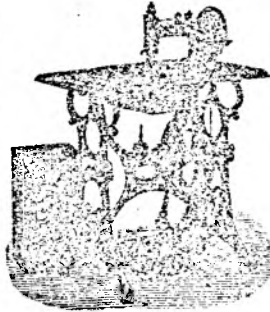
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecā de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodu lui propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșicā, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmāriile onaniei și ale sifilisului, boala albā boale de sānge, de piele și toate boalele ce se țin de organele seculare femeiești. Pentru femei e salā de așteptare și intrare separatā. Consultațiunile le dā însuși Dr. Palóc dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminea până la 12 ore la ameazi).

Adresa: **Dr. PALÓC** medic de spital specialist :
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 18-

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandā depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângā un preț foarte moderat.

Ca specialități se recomandā mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se aflā întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sânt executate prompt, ieftin și conștiențios cu garanție. Pentru fiecare mașină novā de cusut cumporātā delamine dau 5 ani garanție.

Cunoscuta hārtie de cigarete egipteanā universalā

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

Strada Oanei.

235 2-52

BANI! BANI! BANI!

Avem onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma legăturilor avantajoase ce avem cu cele mai puternice bănci din țearā și străinătate, sūntem în plăcuta pozițiune a esopera

cele mai ieftine și cele mai favorabile

împrumuturi hipotecare.

(Pe pāmēturi ori-și-unde, pe edificii insē numai la orașe și orașele. — Împrumuturile sē dau pe termen de 10-50 ani și anume: pe pāmēturi cu 4-4½%, ear' pe edificii cu 4½-5½%.

Pentru votarea unui împrumut sē recere urmātoarele documente: 1. Estrasul cărții funduare. 2. Copia foii catastrale și 3. Cārticica de dare. Cu documetele deodatā este a se trimite suma de 3 cor. pentru manipulare și pentru acoperirea speselor postale.

Cu informațiuni și prospecte servim pe lângā trimiterea unei mārci de 20 fl. pentru răspuns.

Tot prin noi se pot contracta **asigurări de viață** cu condițiuni nemai-pomenite, primind asigurantul la asigurarea terminului de asigurare dividende până cam la 50%, a sumei asigurate, ear' **în cazul morții nu numat că primesc crezi întreaga sumā, ce li-se restituē și toate ratele solvite până la moartea asiguratului.**

Intervenim la **cumpārarea și vēnzarea de realități.** Cine do-rește a cumpāra ori a vinde **pāmēturi, edificii, pāduri, mine și întreprinderi industriale**, sē ne descrie obiectul și totodatā sē trimitā pentru corespondență și ținerea în evidență taxa de 5 cor., contra cărei sumā facem oferte interesāților insinuați.

În fine mijlocim cumpārarea de **instrumente și mașini agricole**, precum și **motoruri de ori-ce soiu**, dela cele mai mari fabrici și cu prețurile cele mai moderate, pe lângā avantajoase condițiuni de platā.

Oferte sūnt a se adresa la:

„PECUNIA“,

intreprindere de credit

Sibiu (Nagyszeben)

Strada Poplăci nr. 27.

242 1-